

Tanulmányok alatti vizsgák rendje
Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti
követelményei

2021.

Mohács Térségi Általános Iskola
7700 Mohács, Brodarics tér 2.

Alsó tagozat

Magyar nyelv és irodalom	1-4. évfolyam
Matematika	1-4. évfolyam
Idegen nyelv- angol nyelv	1-4. évfolyam
Nemzetiségi német nyelv	1-4. évfolyam
Német nemzetiségi hon-és népismeret	1-4. évfolyam
Matematika	1-4. évfolyam
Digitális kultúra	3-4. évfolyam
Környezetismeret	3-4. évfolyam
Ének-zene	1-4. évfolyam
Vizuális kultúra	1-4. évfolyam
Technika és tervezés	1-4. évfolyam
Sportágválasztás	1-4. évfolyam
Küzdelem és játék	1-4. évfolyam
Testnevelés	1-4. évfolyam
Etika	1-4. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

1. évfolyam

- a magyar ábécé kisbetűinek írása, kapcsolása
- szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok írása másolással, tollbamondással, emlékezetből
- szavak, szókapcsolatok, mondatok és szövegek olvasása felkészülés után
- szótagolás, elválasztás
- személynevek helyesírása

2. évfolyam

- ismert szöveg gyakorlás utáni folyamatos olvasása
- feldolgozott szövegek megértése kérdésekre, tartalom mondása
- a j hang kétféle jelölése
- egyszerű és összetett szavak, szótó, toldalék
- személynevek, állatnevek helyesírása
- betűrend, mondatfajták

3. évfolyam

- értelmező olvasás, a szövegértés igazolása
- elbeszélés írása 5 – 6 mondatból, tagolás
- ige, igeidők, igeragozás fogalma
- a főnév és fajtái
- a melléknév fogalma, fokozása
- a tanult szófajokhoz kapcsolódó helyesírási ismeretek

4. évfolyam

- folyamatos, kifejező, értelmező olvasás
- szövegértés igazolása önálló feladatvégzéssel
- elbeszélő és leíró fogalmazás, tagolás
- szófajok /ige, főnév, melléknév, számnév, névelő, névutó/ felismerése, megnevezése
- a tanult szófajokhoz kapcsolódó helyesírási ismeretek

- j, ly helyes jelölése

Matematika 1-4. évfolyam

1. évfolyam

- számfogalom húszas számkörben
- nyitott mondatok, hiányos műveletek, relációk
- egyszerű szöveges feladatok
- összeadás, kivonás, bontás, pótlás 20 – as számkörben

2. évfolyam

- számfogalom száz as számkörben
- szabályszerűség felismerése
- számszomszédok, műveleti sorrend
- szöveges feladatok
- egyszerű mértékváltások
- összeadás, kivonás 100 – as számkörben
- szorzás, bennfoglalás, maradékos osztás

3. évfolyam

- számfogalom ezres számkörben
- számszomszédok, műveleti sorrend
- szöveges feladatok lejegyzése
- mértékváltások, /hosszúság, tömeg, idő, űrtartalom/
- szorzás, osztás 10 – zel, 100 – zal
- írásbeli összeadás, kivonás háromjegyű számokkal
- írásbeli szorzás egyjegyű szorzóval

4. évfolyam

- számfogalom tízezres számkörben
- műveleti sorrend, zárójel használata
- összetett szöveges feladatok
- mértékváltások /hosszúság, tömeg, idő, űrtartalom/
- testek, síkidomok, téglalap, négyzet kerülete
- szorzás, osztás 10 – zel, 100 – zal, 1000 – rel
- írásbeli összeadás, kivonás négyjegyű számokkal
- írásbeli szorzás kétjegyű szorzóval
- írásbeli osztás egyjegyű osztóval

Idegen nyelv- Angol nyelv

1.osztály

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, rövid kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszólatos kérdést vagy állítást pontosan megért.

Beszédképesség

A tanuló

- hiányos vagy egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű, rövid szövegeket (mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál.

2.osztály

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, rövid kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszólatos kérdést vagy állítást pontosan megért.

Beszédképesség

A tanuló

- hiányos vagy egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű, rövid szövegeket (mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál.

3. osztály

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, legfeljebb kétmondatos kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszólatos kérdést vagy állítást pontosan megért.
- rövid, egyszerű szövegekben felismeri az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.

Beszédképesség

A tanuló

- hiányos vagy egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű szövegeket (legalább néhány mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál.
- ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről képes röviden, nonverbális elemekkel támogatva beszélni.
- törekszik az angol nyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- észreveszi a magyarul illetve angolul történő olvasás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot elolvas;
- ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben fontos információt megtalál.
- követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát.
- bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

Íráskészség

A tanuló

- észreveszi a magyarul illetve angolul történő írás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, leír ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat.
- bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

4.osztály

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, rövid kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egymondatos kérdést vagy állítást pontosan megért.

Beszédkészség

A tanuló

- hiányos vagy egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű, rövid szövegeket (mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál.
- ismert témákról, tanult tárgyokról, élőlényekről képes rövid mondatokkal, nonverbális elemekkel támogatva beszélni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- észreveszi a magyarul illetve angolul történő olvasás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot elolvas;
- ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben fontos információt megtalál.

Íráskészség

A tanuló

- észreveszi a magyarul illetve angolul történő írás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, leír ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat.

Klasse 1-4

1. Klasse

Der Schüler kann

- einfache Informationen geben, Fragen stellen;
- in gewöhnlichen Unterrichtssituationen vorgegebene sprachliche Mittel benutzen;
- die einfachen Erklärungen, Anweisungen und die Mitteilungen der Mitschüler verstehen; auf Fragen antworten; die sprachlichen Formen der Vorstellung und Begrüßung benutzen.

Themen: Farben, Zahlen, Familie, Familienmitglieder, Schule, Obst, Tiere, Verkehrsmittel

2. Klasse

Der Schüler

- kann Wörter, Wortverbindungen, bekannte kurze Texte mit Sicherheit lesen; nach dem Lesen geschriebener Texte Aufgaben zum Textverstehen lösen.
- kennt und benutzt die geschriebenen Formen der Buchstaben des deutschen Alphabets;
- wird durch ständiges Üben stufenweise eine geordnete Schrift haben: er formt die Buchstaben und verbindet sie lesbar;
- ist fähig, Wörter, Wortverbindungen nach einem Muster und nach Diktat zu schreiben.

Themen: Schule, Unterrichtsfach, Körperpflege, Hobby, Geburtstag, Ernährung, Fest, Dorf, Stadt

3. Klasse

Der Schüler kann

- Auskunft geben, Fragen stellen;
- die mündlich oft gehörten Wendungen auf Ungarisch und auf Deutsch benennen;
- auf die Fragen des Lehrers Antwort geben, Anweisungen durchführen;
- Geschehnisse, Gegenstände, Darstellungen nach vorher angegebenem System mit einfachen Sprachmitteln formulieren;
- über Bilder sprechen, auf die Fragen bezüglich des Textinhalts reagieren.
- automatisiert schreiben und den Text ökonomisch ordnen;
- richtige und falsche Aussagen in Texten unterscheiden;

4. Klasse

Der Schüler kann

- wichtige Informationen in einfach formulierten Texten mit Hilfe von Aufgaben zum Textverstehen und beim Anwenden von Übungen sowie mit den Mitteln der visuellen Gestaltung deuten;
- Texte gliedern, aus Teilen einen Text zusammenstellen;
- die Lösung und das Ergebnis der gelösten Aufgabe präsentieren;
- in Unterrichtssituationen kurze, klare Antworten geben;
- eine Rolle spielen;
- sprachlich einfachen, kurzen Äußerungen folgen und auf sie verbal oder nonverbal

reagieren.

- Aufsatz von 6-8 Sätzen anfertigen;
- Sätze und Wortverbindungen bilden und benutzen;
- deutsche Vollverben sowie die Präsensformen der Hilfsverben *haben* und *sein* richtig bilden;
- Das Genus, die Singular- und Pluralformen der Substantive, ihre Formen im Nominativ, Akkusativ und Dativ erkennen und benutzen;
- Adjektive erkennen;
- Kardinalzahlen benutzen;
- Personalpronomen im Akkusativ deklinieren;
- unterschiedliche Satzarten selbstständig bilden;

Német nemzetiségi népismeret Deutsche Volkskunde - 1-4 Klasse

1. Klasse

Die Schüler haben grundlegende Kenntnisse in den behandelten Themen, können „Früheres“ und „Heutiges“ unterscheiden, können in jeder Gattung ein Werk auswendig bzw. nacherzählen, wissen über die eigene Familie und verwandtschaftliche Beziehungen Bescheid, sprechen über noch lebende Bräuche auf Grund eigener Erlebnisse, führen einfache Lieder, Kreisspiele, Tänze vor.

2. Klasse

Die Schüler haben grundlegende Kenntnisse in den behandelten Themen, können in jeder Gattung ein Werk auswendig bzw. nacherzählen, wissen über die eigene Familie und verwandtschaftliche Beziehungen Bescheid, sprechen über noch lebende Bräuche auf Grund eigener Erlebnisse, führen einfache Lieder, Kreisspiele, Tänze vor.

3. Klasse

Die Schüler haben grundlegende Kenntnisse in den behandelten Themen, können in jeder Gattung ein Werk auswendig bzw. nacherzählen, formulieren Unterschiede zwischen dem „Früheren“ und dem „Heutigen“ in den behandelten Themen, verstehen einige oft gebrauchte Ausdrucksformen des Wohnortes, berichten über eigene Erfahrungen, können einige Tanzmotive vorführen, erkennen die Schönheit und die Wichtigkeit der Kultur und der Traditionspflege führen kleinere Projekte vor entnehmen einem Text wichtige Informationen.

4. Klasse

Die Schüler haben grundlegende Kenntnisse in den behandelten Themen, können in jeder Gattung ein Werk auswendig bzw. nacherzählen, formulieren Unterschiede zwischen dem „Früheren“ und dem „Heutigen“ in den behandelten Themen, verstehen einige oft gebrauchte Ausdrucksformen des Wohnortes, berichten über eigene Erfahrungen, einige Tanzmotive vorführen, entnehmen einem Text wichtige Informationen.

Digitális kultúra 3-4. osztály

Meg tudja nevezni a digitális környezet elemeit;

- össze tudja hasonlítani az online-offline környezetet, tud önálló példát mondani;
- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből meg tud nevezni informatikai eszközöket,
- önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást;
- ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást;
- digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazások használata;
- képes digitális eszközök használatára;
- tisztában van a digitális eszközök védelmével;
- egy-egy feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet tud választani;
- egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel;
- tisztában van egyes digitális eszköz korlátaival;
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;
- tisztában van a rajzolóprogram alapfunkcióival, a rajzeszközöket alkalmazza;
- ismeri a böngészőprogram alapfunkcióit
- ismeri a kulcsszavas keresést, tudja alkalmazni azt
- ki tudja választani a számára releváns információt, felismeri a hamis információt;
- információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt.
- ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben;
- tisztában van a személyes adat fogalmával azok védelmének fontosságával
- felismeri az online zaklatást, ismeri a segítségkérés lehetőségeit
- a mobileszközök alkalmazásának előnyei és veszélyei

4. osztály

A digitális világ körülöttünk

- Meg tudja nevezni a digitális környezet elemeit;
- Össze tudja hasonlítani az online-offline környezetet, tud önálló példát mondani;
- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből meg tud nevezni informatikai eszközöket, felsorolja azok legfontosabb jellemzőit;
- önállóan választ más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást;
- önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást;
- ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást;
- Digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazások használata;

A digitális eszközök használata

- képes digitális eszközök használatára;
- tisztában van a digitális eszközök védelmével;
- egy-egy feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet tud választani;
- egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel;
- tisztában van egyes digitális eszköz korlátaival;

Alkotás digitális eszközökkel

- képes dokumentum létrehozására alkalmas szoftver alkalmazása;
- képes dokumentumot módosítani, tisztában van a módosítás lehetőségeivel;
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;
- egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékel, módosít;
- egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít;
- tisztában van a rajzolóprogram alapfunkcióival, a rajzeszközöket alkalmazza;

Információszerzés az e-Világban

- ismeri a böngészőprogram alapfunkcióit
- ismeri a kulcsszavas keresést, tudja alkalmazni azt
- ki tudja választani a számára releváns információt, felismeri a hamis információt;
- véleményt alkot a keresés eredményének hitelességével kapcsolatban
- információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt.

Védekezés a digitális világ veszélyei ellen

- ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben;
- tisztában van a személyes adat fogalmával
- felismeri az online zaklatást, ismeri a segítségkérés lehetőségeit
- Felismeri az álhíreket, manipulált képeket, videókat
- A személyes adatok védelme
- A mobileszközök alkalmazásának előnyei és veszélyei

Környezetismeret 1-4. osztályig

1. évfolyam

- óvoda és iskola
- érzékelés
- élő, élettelen
- napszakok, évszakok, hónapok
- az időjárás
- környezetünk, lakóhelyünk
- mese és valóság

2. évfolyam

- a kert növényei
- a fa részei, virág, termés
- a ház körül élő állatok
- természeti környezetünk, felszíni formák
- lakóhelyünk közlekedése
- testünk működése, egészség

3. évfolyam

- anyagok tulajdonságai
- halmazállapot változások, égés
- örökzöld, lombhullató, fa, cserje fogalma

- emlős, madár, rovar jellemzői
- testünk életműködései
- a térkép és jelei, világtájak
- a főváros nevezetességei

4. évfolyam

- erdő, mező, vízpart, élőlényei
- az erdő életközössége, védelme
- tájékozódás a térképen
- hazánk tájai, felszíni formái
- a talaj, a levegő és a víz tulajdonságai
- az emberi élet szakaszai
- egészségkárosító szokások
-

Ének-zene

1. évfolyam

- gyermek és játékdalok mozgással kísért előadása
- ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel felismerése
- kettes ütem, vonalrendszer
- kézjelek, betűkotta
- dó, mi, szó, lá

2. évfolyam

- népi gyermekjátékok, népszokások
- negyed szünet, félértékű hang és szünet
- kettes ütem, ritmusírás
- hangjegyírás vonalrendszerbe
- re, alsó lá kézjele, viszonyított helye

3. évfolyam

- magyar népdalok, népszokások
- önálló nyolcad, egész hang és szünetjele
- négyes ütem, szinkópa
- ritmusképletek elrendezése ütemmutató szerint
- felső dó, alsó szó viszonyított helye

4. évfolyam

- magyar népdalok, ünnepkörök dalai
- pontozott fél kotta
- éles, nyújtott ritmus
- hármas ütem
- ritmusképletek elrendezése ütemmutató szerint
- fa, ti kézjele, viszonyított hely

Vizuális kultúra

1 – 4. évfolyam

- rendeltetésszerű eszközhasználat
- grafit, filctoll, vízfesték, tempera
- vizuális nyelv alapelemei

- színek, viszonyítások
- az elemek elrendezése képsíkon, térben
- a képmező betöltése
- személyes és közös élmények, képzelet megjelenítése

Technika és tervezés

1 - 4. évfolyam

- anyagok és munkaeszközök helyes, szakszerű, balesetmentes használata
- képlékeny anyagok, papír, textil, fonal, fa megmunkálása
- ötletesség, önálló munkavégzés a megadott területen
- népi hagyományok elemi ismerete
- közlekedés szabályai
- háztartási eszközök
- egészséges életmód elemi szabályai

Sportágválasztó

1. évfolyam

- Játék a szabadban.
- Játékos mozgásformák végzése.
- Tornatermi játékok.
- Szabályok megismerése.
- Mozgáskoordináció, térérzékelés fejlesztése
- Ismerkedés mindennapi sporteszközökkel.
- A sport egyéb eszközei.
- Alap-sporteszközök megismerése, kipróbálása, használata (labda, karika, gerenda, ugrószekrény stb.).
- Különböző évszakokhoz kapcsolódó sportági ismeretszerzés.
- Évszakhoz nem köthető sportágak.
- Azonosságok és eltérések megfogalmazása.
- A sportolás színterei.
- Sportruházat.
- Ki milyen sportágot ismer?
- Új sportágak. Sport a családban, barátoknál, ismerősöknél.
- Sporttevékenységek, sportöltözékek felismerése, azonosítása, megnevezése.
- Részvétel sportágválasztó rendezvényeken.
- Próbajátékok.
- Sportágak megismerése, kipróbálása.
- Különböző sportágak jellemzőinek felismerése, kipróbálása.

A sport játékos megismertetése során fejlődik a mozgáskoordináció, a térközi és térbeli mozgás biztonsága. A mozgás örömforrásként való megélése pozitív hatású a sportmunka megalapozásához. A különböző sportágak kipróbálása során reális önismeret alakul ki. A sporteszközök megismertetésével sikerül megalapozni a későbbiekben használt eszközök feladatát, funkcióját. Ismeretekre tesznek szert a tanulók a sport színtereiről, fajtáiról, sportolási lehetőségekről. A tantárgy tanulása megkönnyíti és segíti a sportágválasztást.

2. évfolyam

- Játék a szabadban.
- Játékos mozgásformák végzése.
- Tornatermi játékok.
- Szabályok megismerése.
- Mozgáskoordináció, térérzékelés fejlesztése
- Ismerkedés mindennapi sporteszközökkel.
- A sport egyéb eszközei.
- Alap-sporteszközök megismerése, kipróbálása, használata (labda, karika, gerenda, ugrószekevény stb.).
- Különböző évszakokhoz kapcsolódó sportági ismeretszerzés.
- Évszakhoz nem köthető sportágak.
- Azonosságok és eltérések megfogalmazása.
- A sportolás szinterei.
- Sportruházat.
- Ki milyen sportágat ismer?
- Új sportágak. Sport a családban, barátoknál, ismerősöknél.
- Sporttevékenységek, sportöltözékek felismerése, azonosítása, megnevezése.
- Részvétel sportágválasztó rendezvényeken
- Próbajátékok.
- Sportágak megismerése, kipróbálása.
- Különböző sportágak jellemzőinek felismerése, kipróbálása.

3. évfolyam

Mindennapi tevékenységeink.

- Tanulás.
- Sport.
- Játék.
- Pihenés.

Napirend, az idő beosztása.

- A sport mint játék.
- A sport mint hobbi.
- A sport mint hivatás.
- A sporttevékenység fokozatainak megismerése.
- Sport a nevelési-oktatási intézményben.
- Egyesületekben történő sportolás.
- Sportági ajánlások.
- Egészséges életmód kialakítása.
- Az egészséges táplálkozás fontossága.
- Tudatos magatartásforma, szemlélet kialakítása.
- Edzések, mérkőzések, versenyek megtekintése.
- Élménybeszámolók a látottakról.
- A sporteredmények eléréséhez szükséges feladatok, tennivalók megismertetése.
- Betekintés sikeres sportolók életébe.
- Ki lehet példakép?
- Híres magyar sportolók.
- Helyünk, szerepünk a világban.

- Dicsőségtábla készítése.
- Hogyan válasszak sportágat?
- Milyen vagyok? Önismeret.
- Lehetőségek számbavétele.
- Részvétel sportágválasztó rendezvényeken.
- Sportbemutatók megtekintése.
- A sportolói életvitel és a hétköznapi élet összehangolása.

Sportmotivált és sportorientált magatartás kialakulása. A sport élményként való megélése. Tudatos, egészségmegőrző életformára törekvés. A nagy példaképek megismerése, ösztönző hatás a mindennapi munkára. A sportegyesületek munkájának megismerésével, a sportrendezvények látogatásával lehetőség az egyén számára legalkalmasabb sportág kiválasztására.

Küzdelem és játék 1-4. évfolyam

A tanulók szívesen vegyenek részt az órákon, kapcsolódjanak be a közös gyakorlatokba, játékokba.

Legyenek kezdeményezők a rögtönzések programokban.

A tanultakat hasznosítsák más művészeti jellegű tanulmányaikban.

A tanév során érintett témakörökben, első évfolyamon különösen a beszédművelés témában vállaljanak alkotó feladatot.

A tanultakat hasznosítsák más művészeti jellegű tanulmányaikban.

Testnevelés alsó tagozat

1. évfolyam

Témakörök	Követelmények	
1. Rendgyakorlatok	Alakzatok felvétele tanítói segítséggel.	Alakzatok felvétele önállóan.
2. Előkészítés és prevenció	A gimnasztikai feladatok teljesítése utánzással, ütemtartás nélkül.	A gimnasztikai feladatok teljesítése ütemtartással.
3. Járások, futások, szökdelések és ugrások, valamint dobások	Az alapvető mozgáskészségek (járás, futás, ugrás, dobás) elsajátítása, gyakorlása.	Az alapvető mozgáskészségek végrehajtása önállóan, utasításra.
4. Támasz-, függés-és egyensúlygyakorlatok	Az alapvető mozgáskészségek (kúszás, mászás) elfogadható végrehajtása.	Az alapvető mozgáskészségek pontos végrehajtása.
5. Labdás gyakorlatok	Labdás ügyességfejlesztés tanítói segítséggel.	A labdás gyakorlatok pontos végrehajtása.
6. Szabadidős sporttevékenységek, mindennapos testnevelés	Részvétel a szabadidős tevékenységekben.	A sporttevékenységekben való aktív részvétel.
7. Tánc	Alaplépések, gyermekdalok, körjátékok, mondókák elsajátítása.	Ritmusérzék további fejlesztése, lépéskombinációk elsajátítása.

Megfelelt minősítést kaphat / minimum követelmény /

1. Rendgyakorlatok bemutatása nevelői utasításra
2. 5 egyszerű, 4 ütemű gimnasztikai gyakorlat bemutatása önállóan, utasításra.
3. Utánzó mozgások bemutatása utasításra talajon, bordásfalon és mászókötélen.
4. Labdavezetés és gurítás helyben és járással.
5. Tánc- alaplépések bemutatása.
6. Fittségi próbák ismerete és bemutatása (hungarofit)

Testnevelés

2. évfolyam

Témakörök	Követelmények	
1. Rendgyakorlatok	Alakzatok felvétele és változtatása az utasításnak megfelelően.	Járás ütemtartással. Az egyszerűbb tornaelemek elsajátítása.
2. Előkészítés és prevenció	A gimnasztikai feladatok végrehajtása utánzással, tanítói ütemezéssel.	Legyen képes utasításra végrehajtani a már tanult tartásos és mozgásos elemeket kéziszerrel is.
3. Járások, futások, szökdelések és ugrások, valamint dobások	Az alapvető mozgáskészségek minél pontosabb végrehajtására való törekvés. Célbadobási kísérletek.	A kitartó, gyors, játékos futásgyakorlatok, indulások ismerete. A kötélhajtás pontos végrehajtása. Tudjon célbadobni és javuljon teljesítménye a távolbadobásoknál. Alakuljon ki az egyenes dobás hajító mozdulata.
4. Támasz-, függés-és egyensúlygyakorlatok	Az alapvető mozgáskészségek minél pontosabb végrehajtására való törekvés.	A szökdelés, felugrás, talajraérkezés elsajátítása.
5. Labdás gyakorlatok	A labdás gyakorlatok elfogadható végrehajtása.	Biztonságos labdavezetés.
6. Küzdő feladatok, játékok	Küzdőjátékok megismerése, megszerettetése.	Egészséges versenyszellem, élményszerzés.
7. Szabadidős sporttevékenységek	Részvétel a szabadidős sporttevékenységekben, sorversenyekben, akadályversenyekben.	A sporttevékenységekben való aktív részvétel.

Testnevelés

3. évfolyam

Témakörök	Követelmények	
1. Rendgyakorlatok	Vezényszavak ismerete, rendgyakorlatok végrehajtása.	Néhány határozott alapformájú szabadgyakorlat összekötése.
2. Előkészítés és prevenció	Alapvető gimnasztikai alformák követése.	A szabad és kéziszer gyakorlatok biztonságos végrehajtása.
3. Járások, futások, szökdelések és ugrások, valamint dobások	Az alapvető mozgásformák többféle ismerete. Elfogadható mozgásminta reprodukálása a rajtolás, futás, ugrás és dobás végrehajtása során.	Legyen képes járásokat, futásokat végezni, különböző feladatokkal futni. Tudja dobáserejét szabályozni. A hajító mozgást hajtja végre 8-10 méteres távolságból.
4. Támasz-, függés-és egyensúlygyakorlatok	Kísérletek a kúszás, mászás, támasz és függés feladatainak teljesítésére.	Nehezített feladatokkal is tudjon megtanult gyakorlatokat alkalmazni.
5. Labdás gyakorlatok	Törekvés a labdavezetés minél pontosabb végrehajtására.	Biztonsággal tudjon labdát elfogni, továbbítani.
6. Küzdő feladatok, játékok	A test-test elleni küzdelem elfogadása.	Szabályok betartása, balesetvédelem.
7. Szabadidős sporttevékenységek	Részvétel a szabadidős sporttevékenységekben, sorversenyekben, akadályversenyekben.	A sporttevékenységekben való aktív részvétel.

Testnevelés

4. évfolyam

Témakörök	Követelmények	
1. Rendgyakorlatok	A rendgyakorlatok fegyelmezett, pontos végrehajtása.	Az alakzatok felvétele és gyors változtatása a reprodukálás szintjén.
2. Előkészítés és prevenció	A gimnasztikai gyakorlatok végzése az utasításnak megfelelően.	A gimnasztikai feladatok pontos végrehajtása a pedagógus utasításainak megfelelően.
3. Járások, futások, szökdelések és ugrások, valamint dobások	A változó feltételekhez igazodva a feladatok végrehajtásának kísérlete.	Tudja szabályozni járását, futását a változó feltételeknek megfelelően. A helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
4. Támasz-, függés-és egyensúlygyakorlatok	Mászás kötélén 2-3 fogással, a támasz-, függő-és egyensúlygyakorlatok teljesítése.	Tudja a támasz-, függő-és egyensúlygyakorlatokat változó feltételek mellett biztonságosan elvégezni.
5. Labdás gyakorlatok	Különböző dobásmódok alkalmazása.	Labdavezetés és átadása az utasításnak megfelelően legyen pontos és biztonságos.
6. Küzdő feladatok, játékok	A test-test elleni küzdelem elfogadása.	Egészséges versenyszellem, élményszerzés. Balesetvédelem.
7. Szabadidős sporttevékenységek	Részvétel a szabadidős sporttevékenységekben, sorversenyekben, akadályversenyekben.	A sport tevékenységekben való aktív részvétel.

Etika 1-4. évfolyam

1. évfolyam

- A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.
- Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét.
- Képes érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.
- Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezeté tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni.
- A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait.
- Érzi a szeretetkapcsolatok fontosságát.
- Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.
- Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő.
- Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot.

2. évfolyam

- Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét.
- Képes érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.
- Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezeté tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni.
- A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait.
- Érzi a szeretetkapcsolatok fontosságát.
- Érzi, hogy a hagyományok fontos szerepet játszanak a közösségek életében.
- Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.
- Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élő világot.
- Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze.
- Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő.
- Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot.
- Megismeri és elfogadja önmagát és társait.
- Tudatosítsa saját értékes és javítandó tulajdonságait.
- Látja másokban is az értéket.
- El tudja fogadni a problémáit, késztetést érez a probléma megoldására.
- Képes segítséget kérni és adni.
- Képes együttműködni.
- Észreveszi, hogy felelősek vagyunk egymásért.
- Tud segítséget kérni és adni.

3. évfolyam

- A tanuló életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.
- Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.

- Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.
- Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.
- Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.
- Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.
- Tudatosítsa saját értékes és javítandó tulajdonságait.
- Meglátja másokban is az értéket.
- El tudja fogadni a problémáit, késztetést érez a probléma megoldására.
- Képes segítséget kérni és adni.

4. évfolyam

- A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.
- Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik e kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.
- Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
- Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.
- Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.
- Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.
- Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.
- Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

Felső tagozat

Magyar nyelv és irodalom	5-8. osztály
Matematika	5-8. osztály
Történelem és társadalomismeret	5-8. osztály
Hon-és népismeret	6. osztály
Etika	5-8. osztály
Idegen nyelv- angol	5-8. osztály
Nemzetiségi német nyelv	5-8. osztály
Német hon-és népismeret	5-8. osztály
Digitális kultúra	5-8. osztály
Természettudomány	5-6. osztály
Fizika	7-8. osztály
Kémia	7-8. osztály
Földrajz	7-8. osztály
Biológia	7-8. osztály
Ének-zene	5-8. osztály
Dráma és Színház (2023)	8. osztály
Vizuális kultúra	5-8. osztály
Technika és tervezés	5-7. osztály
Testnevelés	5-8. osztály
Önismeret/drámajáték (2022)	7. osztály
Sporterkölcsstan	7-8. osztály
Olimpiaismeret (2021)	5-6. osztály
Sportegészségtan-sportetika (2022-2023)	7-8. osztály
Tanulásmódszertan (2021)	5. osztály

Magyar nyelv és irodalom 5-8. évfolyam

Különbözeti, osztályozó és javítóvizsga tételek magyar nyelv és irodalomból. A vizsga szóbeli és írásbeli vizsgarészből áll. A vizsgázó külön kap feladatokat, illetve a szóbelin külön hűz tételeket magyar nyelvből és irodalomból. A szaktanár az alábbi témakörök alapján állítja össze az írásbeli rész feladatait, valamint a szóbeli tételsorokat.

Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama 10 perc, felkészülési idő 20perc.

A két vizsgarész beszámítása 50-50%-os arányban történik.

5. évfolyam

- A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket. Képes rövidebb szóbeli üzenetek, rövidebb hallott történetek megértésére, összefoglalására, továbbadására.
- Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.
- Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni.
- Felismeri a szövegértés folyamatát.
- A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.

Magyar nyelvtan

- I. Kommunikáció
 - a kommunikáció tényezői, a kommunikációs kapcsolat
- II. Fogalmazási ismeretek
 - az elbeszélés, a leírás, a jellemzés
 - a levél
 - a felelet
- III. A hangok világa
 - magánhangzók és mássalhangzók csoportosítása, jellemzése, hangtörvények
- IV. Helyesírás
 - a helyesírás alapelvei, az elválasztás, a keltezés
- V. A szavak szerkezete
 - a szavak csoportosítása szerkezetük szerint
 - a toldalékok típusai
- VI. Állandósult szókapcsolatok
 - szólások, közmondások, szállóigék
- VII. Hangalak és jelentés kapcsolata

Magyar irodalom

- A tanuló meg tud nevezni három mesetípust példákkal, és fel tud idézni címe vagy részlete említésével három népdalt. Különbséget tud tenni a népmese és a műmese között. Meg tudja fogalmazni, mi a különbség a mese és a monda között. El tudja különíteni a ritmikus szöveget a prózától. Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől és Aranytól. El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (*János vitéz*, *A Pál utcai fiúk*), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud felolvasni szövegeket. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb szóképeket: megszemélyesítés, hasonlat. Képes egyszerűbb meghatározást adnia következő fogalmakról: líra, epika, epizód, megszemélyesítés, dal, rím, ritmus, mítosz, motívum, konfliktus.
- Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.

I. Mesék

népmesék, műmesék jellemző vonásainak bemutatása példák segítségével

II. Petőfi Sándor: János vitéz

III. Táj, szülőföld

IV. Család, nemzedékek

IV. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

V. Elbeszélések, regényrészletek

6. osztály

- A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket. Képes rövidebb szóbeli üzenetek, rövidebb hallott történetek megértésére, összefoglalására, továbbadására.
- Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.
- Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).
- Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni.
- A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.

Magyar nyelvtan

- A tanuló ismeri a tanult alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, igenevek, névmások), valamint az igekötők általános jellemzőit, alaki sajátosságait, a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat, amelyeket az írott munkáiban igyekeznek alkalmazni is.

I. Kommunikáció

- a kommunikáció nyelvi és nem nyelvi jelei

II. Fogalmazási kalauz

- a véleménynyilvánítás
- az ismeretterjesztő szövegek

III. Szófajok

- ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmások, igenevek, viszonyszók
- szóképzés

Magyar irodalom

- A tanuló meg tud nevezni három mesetípust példákkal, és fel tud idézni címe vagy részlete említésével három népdalt. Különbséget tud tenni a népmese és a műmese között. Meg tudja fogalmazni, mi a különbség a mese és a monda között. El tudja különíteni a ritmikus szöveget a prózától. Felismeri a hexameteres szövegről, hogy az időmértékes, a felező tizenkettesről, hogy az ütemhangsúlyos. Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől és Aranytól, képes egyszerűbb összehasonlítást megfogalmazni János vitéz és Toldi Miklós alakjáról. Képes értelmezni *A walesi bárdok*ban rejlő üzenetet, és meg tudja világítani 5–6 mondatban az *Egri csillagok* történelmi hátterét. El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (*János vitéz*, *Toldi*, *A Pál utcai fiúk*, *Egri csillagok*), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud felolvasni szövegeket. Részt tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni. Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmával. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb metaforákat. Képes egyszerűbb meghatározást adnia következő fogalmakról: líra, epika, epizód, megszemélyesítés, ballada, dal, rím, ritmus, mítosz, motívum, konfliktus. Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére.
- Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.

I. Mondák, balladák, elbeszélő költemények

- műfajok meghatározása, jellemzők ismertetése konkrét példák segítségével

II. Arany János: Toldi

III. Regények

- a regény műfaji jellegzetességei, regényismertetés
- Gárdonyi Géza: Egri csillagok

IV. Versek

- műfaji jellegzetességek
- versismertetés, verselemzés

7. osztály

- A tanuló képes a kulturált szociális érintkezésre, eligazodik és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.
- Képes érzelmeit kifejezni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni, ugyanakkor empátiakusan képes beleélni magát mások gondolatvilágába, érzelmeibe, megérti mások cselekvésének mozgatórugóit.
- Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.
- Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.
- Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

Magyar nyelvtan

- Mondatfajták típusai, használatuk
- A viszonyszók és mondatszók funkcionális szerepének felismerése
- Szó szerkezetek típusai, fajtái: mellérendelés, alárendelés
- Egyszerű mondat; tagolt és tagolatlan mondat; minimális és bővített mondat
- Mondatrészek felismerése: alany, állítmány, tárgy, jelző (minőség, birtokos, mennyiség), határozó (idő, hely, mód, társ, eszköz, állapot)

Magyar irodalom

- Képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 6–8 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni. Az alapvető regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát, azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait. Konkrét szövegpéldán meg tudja mutatni a mindentudó és a tárgyilagos elbeszélői szerep különbözőségét, továbbá a közvetett és a közvetlen elbeszélés mód eltérését. Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására. Az olvasott, megtárgyalt művek erkölcsi kérdésfeltevéseire véleményében, erkölcsi ítéleteiben, érveiben tud támaszkodni.
- Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, óda, epigramma, elégia, rapszódia, lírai én, versláb, tragédia, komédia, dialógus, monológ, alakzatok, megszemélyesítés, hasonlat, metafora. Képes néhány egyszerűbb

meghatározás közül kiválasztani azt, amely a következő fogalmak valamelyikéhez illik: fordulat, retorika, paródia, helyzetkomikum, jellemkomikum. Az ismertebb műfajokról tudja az alapvető információkat.

- Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére.
- Képes beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból.
- A reformkor, a romantika jellemzői
- Kölcsey Ferenc pályaképe
- Kölcsey Ferenc: Himnusz, Huszt, Emléklapra,
- Vörösmarty Mihály pályaképe
- Vörösmarty Mihály: Szózat
- Petőfi Sándor pályaképe
- Petőfi Sándor versei
- A lírai műfajok bemutatása néhány vers alapján
- Jókai Mór pályaképe
- Jókai Mór egy regénye
- Mikszáth Kálmán pályaképe
- Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője
- Mikszáth Kálmán novellái
- Egy dráma ismerete

8. osztály

- A tanuló képes a kulturált szociális érintkezésre, eligazodik és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.
- Képes érzelmeit kifejezni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni, ugyanakkor empátikusan képes beleélni magát mások gondolatvilágába, érzelmeibe, megérti mások cselekvésének mozgatórugóit.
- Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.
- Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.
- Ismeri és a törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket. A helyesírási segédkönyvek segítségével jártas az összetett szavak és gyakoribb mozaikszók helyesírásában.
- Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

Magyar nyelvtan

- Az egyirányú és kétirányú; a közvetett és közvetlen kommunikáció
- A mondatok fajtái a kommunikációs tartalom és szándék szerint
- A mondatok fajtái szerkezetük szerint
- Az állítmányi alárendelő összetett mondatok
- Az alanyi alárendelő összetett mondatok

- A tárgyi alárendelő összetett mondatok
- A határozói alárendelő összetett mondatok
- A jelzői alárendelő összetett mondatok
- A mellérendelő összetett mondatok
- Szösszetételek és egyéb szóalkotási módok
- Az összetett szavak helyesírásának ismerete
- A szókincs változása
- A magyar nyelv eredete
- Az írásjelek használata, az idézés
- Tömegkommunikációs műfajok ismerete és írása: hír, interjú, riport, tudósítás

Magyar irodalom

- Képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni. A különböző regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Azonosít képeket, alakzatokat, szókincsbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben, megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása). Konkrét szövegpéldán meg tudja mutatni a mindentudó és a tárgyilagos elbeszélői szerep különbözőségét, továbbá a közvetett és a közvetlen elbeszélésmód eltérését. Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására. Az olvasott, megtárgyalt művek erkölcsi kérdésfeltevéseire véleményében, erkölcsi ítéleteiben, érveiben tud támaszkodni.
- Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, rapszódia, lírai én, szimbólum, tragédia, komédia, dialógus, monológ. Képes néhány egyszerűbb meghatározás közül kiválasztani azt, amely a következő fogalmak valamelyikéhez illik: fordulat, retorika, paródia, helyzetkomikum, jellemkomikum. Az ismertebb műfajokról tudja az alapvető információkat.
- Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére.
- Képes beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból, kézikönyvekből.
- Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival. Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit. Kialakul benne a médiatudatosság elemi szintje, az önálló, kritikus attitűd.
- Kosztolányi Dezső, Móricz Zsigmond novelláinak ismerete
- Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem (részletek)
- Egy dráma ismerete
- Ady Endre, Babits Mihály, Tóth Árpád, Juhász Gyula, József Attila, Radnóti Miklós, Arany János, Csokonai Vitéz Mihály, Weöres Sándor versei
- Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség)
- További regények ismerete

Matematika 5. évfolyam

Tematikai egység/ tananyag	Követelmény
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	Halmazok értelmezése és alkalmazása.
2. Számtan, algebra	A tízes számrendszer biztos ismerete.
Természetes számok	A számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása a milliós számkörben.
	Összeadás, kivonás többjegyűvel, szorzás, osztás kétjegyűvel
Egész számok	Számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása.
	Összeadás, kivonás az egész számok körében
Tört számok	A számok helyes leírása, számegyenesen ábrázolás
	Vegyestört fogalma
	Egyszerűsítés, bővítés
	Legfeljebb egyjegyű pozitív nevezőjű törtek összeadása, kivonása. Egyjegyű pozitív nevezőjű törtek szorzása, osztása egész számmal.
Tizedes törtek	A számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása.
	Legfeljebb ezredek tartalmazó tizedes törtek összeadása, kivonása.
	Tizedes törtek szorzása, osztása természetes számmal.
Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alpművelet esetén	
3. Függvények, az analízis elemei	
Descartes - féle koordináta rendszer	Helymeghatározás a derékszögű koordináta rendszerben.
4. Geometria	Körző, vonalzó helyes használata
	Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása
	Adott tulajdonságú pont-halmazok rajzolása.
	Kerület és terület fogalma
	Téglalap területe és kerülete
	Hosszúság és terület mértékegységeinek ismerete.
	Kocka és téglalap ismérte.
5. Statisztika, valószínűség	Egyszerű diagramok, értelmezése, táblázatok 2 olvasása, készítése.
	Átlagszámítás néhány adat esetén (számítási közép).

Matematika 6. évfolyam

Tematikai egység/ tananyag	Követelmény
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok.	Halmazok értelmezése és alkalmazása
	Egyenlő; kisebb; nagyobb; több; kevesebb; legalább; legfeljebb; nem; és; vagy; minden, van olyan helyes használata
2. Számtan, algebra	
<i>Természetes számok</i>	Oszthatósági szabályok (2-vel,3-mal,5-tel,9-cel,10-zel, 100-zal)
	Legnagyobb közös osztó Legkisebb közös többszörös.
<i>Egész számok</i>	Alapműveletek egész számokkal
<i>Racionális számok</i>	Műveletek racionális számkörben
	Műveleti tulajdonságok, a helyes műveleti sorrend.
	Reciprok fogalma
<i>Arányosság</i>	Egyszerű arányos következtetések
	Százalék fogalma, százaléktérték kiszámítása következtetéssel.
<i>Egyszerű egyenletek</i>	
3. Függvények, az analízis elemei	
<i>Descartes féle koordináta rendszer</i>	Helymeghatározás a derékszögű koordináta rendszerben
	Változó mennyiségek közötti kapcsolatok, ábrázolásuk.
4. Geometria	
	Tengelyes szimmetria tulajdonságainak ismerete
	Alapszerkesztések (másolás, merőleges, párhuzamos)
	Vázlatkészítés.
	Szerkesztés lépéseinek lejegyzése
	Tengelyes tükrözés
	Sokszögek kerülete
	Téglatestek felszínének, térfogatának számítása
5. Statisztika, valószínűség	Egyszerű diagramok, értelmezése, táblázatok olvasása, készítése.
	Átlagszámítás néhány adat esetén (számtani közép).

Matematika 7. osztály

- **Racionális számok** (hatványozás és azonosságai, 1-nél nagyobb számok normálalakja, oszthatósági szabályok, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös, műveletek rac. számok halmazán, mennyiség törtresze, százalékszámítás, arányos osztás)
- **Hozzárendelés, függvény** (függvény értelmezése, egyenes és fordított arányosság, lineáris függvények ábrázolása koordináta-rendszerben)
- **Egybevágóság** (eltolás, tengelyes tükrözés, forgatás, és középpontos tükrözés szerkesztése és tulajdonságai, szögpárok, középpontosan szimmetrikus alakzatok)
- **Algebra** (algebrai kifejezések részei, műveletek egytagú és többtagú algebrai kifejezésekkel, helyettesítési érték, egyenletek, törtegyütthatós egyenletek megoldása, egyenletek grafikus megoldása)
- **Síkidomok, testek** (sokszögek és a kör kerületei és területei, hasáb henger hálója, felszíne, térfogata)

8. osztály

- **Racionális számok** ((hatványozás és azonosságai, számok normálalakja, oszthatósági szabályok, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös, műveletek rac. számok halmazán, mennyiség törtresze, százalékszámítás, arányos osztás, négyzetgyökvonás)
- **Síkidomok, testek**, (háromszögek nevezetes vonalai és pontjai, sokszögek definíciói, kerületei és területei; téglatestek, hasábok, hengerek, gúla, kúpok hálói, felszínei és térfogatai)
- **Algebra** (algebrai kifejezések részei, műveletek egytagú és többtagú algebrai kifejezésekkel, helyettesítési érték, egyenletek, törtegyütthatós egyenletek megoldása, Szöveges feladatok: helyiértékes, fizikai számításokkal kapcsolatos, keveréses, együttes munkavégzés, geometriai számításokkal kapcsolatos)
- **Geometriai transzformációk** (hasonlóság, középpontos hasonlóság szerkesztése, tulajdonságai)
- **Relációk, függvények** (lineáris, másodfokú és abszolútérték függvények ábrázolása, a számtani sorozat, grafikonolvasás)

Történelem és társadalomismeret 5. évfolyam

TÖRTÉNELMI ISMERETEK

- ismeri és fel tudja idézni a magyar és az európai történelmi hagyományhoz kapcsolódó legfontosabb mítoszokat, mondákat, történeteket, elbeszéléseket;
- be tudja mutatni a különböző korok életmódjának és kultúrájának főbb vonásait és az egyes történelmi korszakokban élt emberek életét befolyásoló tényezőket;
- tisztában van a zsidó-keresztény kultúra kialakulásának főbb állomásaival, ismeri a legfontosabb tanításait és hatását az európai civilizációra és Magyarországra;
- ismeri a magyar történelem kiemelkedő alakjait 1301-ig, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- fel tudja idézni a középkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait a honfoglalástól 1301-ig;
- tisztában van a középkor világképének fő vonásaival;
- ismeri a különböző korok hadviselési szokásait, jellemzőit;
- ismeri a magyarság, illetve a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit a középkorban, példákat hoz a magyar nemzet és a közép-európai régió népeinek kapcsolatára és együttműködésére;
- valós képet alkotva képes elhelyezni Magyarországot a középkori újkori európai történelmi folyamatokban.

ISMERETSZERZÉS ÉS FORRÁSHASZNÁLAT

- képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból;
- kiemel lényeges információkat (kulcsszavakat) elbeszélő vagy leíró szövegekből, illetve rövidebb magyarázó szövegekből, és az ezek alapján megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat képes adni;
- megadott szempontok alapján, tanári útmutatás segítségével történelmi információkat gyűjt különböző médiumokból és forrásokból (könyvek, atlaszok, kronológiák, könyvtárak, múzeumok anyagai, filmek; nyomtatott és digitális, vizuális források);
- képes magatartásformák megfigyelésére és jellemzésére;
- megadott szempontok alapján rendszerezi a történelmi információkat;
- felismeri, hogy melyik szöveg, kép, egyszerű ábra kapcsolódik az adott történelmi témához;
- képen, egyszerű ábrán ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival le tud írni;
- képes különbséget tenni források között típus és kontextus alapján;
- össze tudja vetni a forrásokban található információkat az ismereteivel;
- meg tudja vizsgálni, hogy a történet szerzője résztvevője vagy kortársa volt-e az eseményeknek;
- egyszerű következtetéseket von le, és véleményt tud alkotni.

TÁJÉKOZÓDÁS IDŐBEN ÉS TÉRBEN

- ismeri a tanult nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény és jelenség időpontját;
- használja az idő tagolására szolgáló kifejezéseket, történelmi eseményre, jelenségre, korszakra való utalással végez időmeghatározást;
- időrendbe tud állítani történelmi eseményeket, képes az idő ábrázolására pl. időszalag segítségével;

- a tanult történelmi eseményeket, jelenségeket, személyeket, képeket hozzá tudja rendelni egy adott történelmi korhoz, régióhoz, államhoz;
- használ különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események helyszíneinek azonosítására, egyszerű jelenségek leolvasására, vaktérképen való elhelyezésére;
- egyszerű alaprajzokat, modelleket, térképvázlatokat (pl. települések, épületek, csaták) tervez és készít.

SZAKTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓ

- önállóan képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni, saját véleményt megfogalmazni;
- össze tudja foglalni saját szavaival hosszabb elbeszélő vagy leíró szövegek tartalmát;
- az általa gyűjtött történelmi adatokból, szövegekből rövid tartalmi ismertetőt tud készíteni;
- képes önálló kérdések megfogalmazására a tárgyalt történelmi témával, eseményekkel kapcsolatban;
- képes rövid fogalmazások készítésére egy-egy történetről, történelmi témáról;
- különböző történelmi korszakok, történelmi kérdések tárgyalása során alkalmazza az értelmező és tartalmi kulcsfogalmakat, továbbá használja a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat;
- tud egyszerű vizuális rendezőket kiegészíteni hagyományos vagy digitális módon (táblázatok, ábrák, tablók, rajzok, vázlatok) egy történelmi témáról;
- egyszerű történelmi témáról tanári útmutatás segítségével kiselőadást állít össze és mutat be;
- egyszerű történelmi kérdésekről véleményt tud megfogalmazni, állításait alátámasztja;
- meghallgatja mások véleményét, érveit;
- tanári segítséggel dramatikusan, szerepjáték formájában tud megjeleníteni történelmi eseményeket, jelenségeket, személyiségeket.

TÖRTÉNELMI GONDOLKODÁS

- adott történetben különbséget tud tenni fikatív és valós, irreális és reális elemek között;
- képes megfigyelni és összehasonlítani a történelemben előforduló különböző emberi magatartásformákat és élethelyzeteket;
- a történelmi eseményekkel és személyekkel kapcsolatban önálló kérdéseket fogalmaz meg;
- feltételezéseket fogalmaz meg történelmi személyek cselekedeteinek mozgatórugóiról, és alátámasztja azokat;
- a történelmi szereplők megnyilvánulásainak szándékot tulajdonít;
- önálló véleményt képes megfogalmazni történelmi szereplőkről, eseményekről;
- felismeri a különböző korokra és régiókra jellemző tárgyakat, alkotásokat, életmódokat, szokásokat, változásokat, képes azokat összehasonlítani egymással, illetve a mai korral;
- példákat hoz a történelmi jelenségekre;
- felismeri, hogy az emberi cselekedet és annak következménye között szoros kapcsolat van.

A tanuló az 5. évfolyamon a következő kulcsfogalmakat használja:

Értelmező kulcsfogalmak: történelmi idő, történelmi forrás, ok és következmény, változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, történelmi jelentőség.

Tartalmi kulcsfogalmak:

- politikai: politika, állam, államszervezet, államforma, monarchia, köztársaság, egyeduradalom, demokrácia, önkormányzat, jog, törvény, birodalom;
- társadalmi: társadalom, társadalmi csoport, nemzet, népcsoport, életmód;
- gazdasági: gazdaság, pénz, piac, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, adó, önellátás, ártermelés, falu, város;
- eszme- és vallástörténeti: kultúra, művészet, hit, vallás, egyház, világkép.

Fogalmak és adatok/Lexikák:

Fogalmak: kódex, barlangrajz, szerszámkészítés, öntözéses földművelés, ékírás, város, állam, adó, zikkurat, buddhizmus, Selyemút, kínai nagy fal, fáraó, piramis, hieroglifa, városállam, jósda, többistenhit, olümpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum, falanx, légió, népvándorlás, egyistenhit, Biblia, Ószövetség/Héber Biblia, Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora, földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, bencés rend, pálos rend, kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, iszlám vallás, hunok, finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások, vármegye, tized, ispán, Szent Korona, tatárok/mongolok, kunok.

Személyek: Gilgames, Csin császár, Buddha, Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Nagy Sándor, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Attila, Mózes, Dávid, Salamon, Jézus, Mária, József, Szent Péter és Szent Pál apostolok, Szent Benedek, Gutenberg, Mohamed, Álmos, Árpád, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, IV. Béla, Szent Gellért, Szent Erzsébet, Szent Margit.

Kronológia: Kr. e. és Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor/modern kor, Kr.e. 3000, Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 490 a marathóni csata, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása, 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása.

Topográfia: Afrika, Ázsia, Mezopotámia, Babilon, Tigris, Eufrátesz, Kína, Sárga-folyó, Jangce, India, Indus, Gangesz, Egyiptom, Nílus, Athén, Olümpia, Spárta, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Marathón, Római Birodalom, Jeruzsálem, Betlehem, Visegrád, Pannonhalma, Szentföld, Anglia, Franciaország, Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Esztergom, Buda, Székesfehérvár, Horvátország, Muhi, Német-római Császárság.

Történelem: 6. évfolyam

Általános követelmények- történelmi ismeretek

- ismeri és fel tudja idézni a magyar és az európai történelmi hagyományhoz kapcsolódó legfontosabb történeteket, elbeszéléseket;
- be tudja mutatni a különböző korok életmódjának és kultúrájának főbb vonásait és az egyes történelmi korszakokban élt emberek életét befolyásoló tényezőket;
- ismeri a középkori és újkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- fel tudja idézni a középkori és újkori magyar történelem tanult legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait;
- képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákat hoz a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- tisztában van a középkor és újkor világképének fő vonásaival;

- ismeri és be tudja mutatni a 19. századi modernizáció gazdasági társadalmi és kulturális hatásait Magyarországon és a világban;
- ismeri a különböző korok hadviselési szokásait, jellemzőit;
- példákat tud felhozni arra, hogy a történelem során miként járultak hozzá a magyarok Európa és a világ kulturális, tudományos és politikai fejlődéséhez;
- ismeri a magyarság, illetve a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit a középkorban és újkorban, példákat hoz a magyar nemzet és a közép-európai régió népeinek kapcsolatára és együttműködésére;
- valós képet alkotva képes elhelyezni Magyarországot a középkori és újkori európai történelmi folyamatokban.

Ismeretszerzés és forráshasználat

- képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból;
- kiemel lényeges információkat (kulcsszavakat) elbeszélő vagy leíró szövegekből, illetve rövidebb magyarázó szövegekből, és az ezek alapján megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat képes adni;
- megadott szempontok alapján, tanári útmutatás segítségével történelmi információkat gyűjt különböző médiumokból és forrásokból (könyvek, atlaszok, kronológiák, könyvtárak, múzeumok anyagai, filmek; nyomtatott és digitális, vizuális források);
- képes magatartásformák megfigyelésére és jellemzésére;
- megadott szempontok alapján rendszerezi a történelmi információkat;
- felismeri, hogy melyik szöveg, kép, egyszerű ábra kapcsolódik az adott történelmi témához;
- képen, egyszerű ábrán ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival le tud írni;
- képes különbséget tenni források között típus és kontextus alapján;
- össze tudja vetni a forrásokban található információkat az ismereteivel;
- meg tudja vizsgálni, hogy a történet szerzője résztvevője vagy kortársa volt-e az eseményeknek;
- egyszerű következtetéseket von le, és véleményt tud alkotni.

Tájékozódás időben és térben

- ismeri a tanult nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény és jelenség időpontját;
- használja az idő tagolására szolgáló kifejezéseket, történelmi eseményre, jelenségre, korszakra való utalással végez időmeghatározást;
- időrendbe tud állítani történelmi eseményeket, képes az idő ábrázolására pl. időszalag segítségével;
- a tanult történelmi eseményeket, jelenségeket, személyeket, képeket hozzá tudja rendelni egy adott történelmi korhoz, régióhoz, államhoz;
- használ különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események helyszíneinek azonosítására, egyszerű jelenségek leolvasására, vaktérképen való elhelyezésére;
- egyszerű alaprajzokat, modelleket, térképvázlatokat (pl. települések, épületek, csaták) tervez és készít.

Szaktárgyi kommunikáció

- önállóan képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni, saját véleményt megfogalmazni;

- össze tudja foglalni saját szavaival hosszabb elbeszélő vagy leíró szövegek tartalmát;
- az általa gyűjtött történelmi adatokból, szövegekből rövid tartalmi ismertetőt tud készíteni;
- képes önálló kérdések megfogalmazására a tárgyalt történelmi témával, eseményekkel kapcsolatban;
- képes rövid fogalmazások készítésére egy-egy történetről, történelmi témáról;
- különböző történelmi korszakok, történelmi kérdések tárgyalása során alkalmazza az értelmező és tartalmi kulcsfogalmakat, továbbá használja a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat;
- tud egyszerű vizuális rendezőket kiegészíteni hagyományos vagy digitális módon (táblázatok, ábrák, tablók, rajzok, vázlatok) egy történelmi témáról;
- egyszerű történelmi témáról tanári útmutatás segítségével kiselőadást állít össze és mutat be;
- egyszerű történelmi kérdésekről véleményt tud megfogalmazni, állításait alátámasztja;
- meghallgatja mások véleményét, érveit;
- tanári segítséggel dramatikusan, szerepjáték formájában tud megjeleníteni történelmi eseményeket, jelenségeket, személyiségeket.

Történelmi gondolkodás

- adott történetben különbséget tud tenni fiktív és valós, irreális és reális elemek között;
- képes megfigyelni és összehasonlítani a történelemben előforduló különböző emberi magatartásformákat és élethelyzeteket;
- a történelmi eseményekkel és személyekkel kapcsolatban önálló kérdéseket fogalmaz meg;
- feltételezéseket fogalmaz meg történelmi személyek cselekedeteinek mozgatórugóiról, és alátámasztja azokat;
- a történelmi szereplők megnyilvánulásainak szándékot tulajdonít;
- önálló véleményt képes megfogalmazni történelmi szereplőkről, eseményekről;
- felismeri a különböző korokra és régiókra jellemző tárgyakat, alkotásokat, életmódokat, szokásokat, változásokat, képes azokat összehasonlítani egymással, illetve a mai korral;
- példákat hoz a történelmi jelenségekre;
- felismeri, hogy az emberi cselekedet és annak következménye között szoros kapcsolat van.

A tanuló a 6. évfolyamon a következő kulcsfogalmakat használja:

Értelmező kulcsfogalmak: történelmi idő, történelmi forrás, ok és következmény, változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, történelmi jelentőség.

Tartalmi kulcsfogalmak:

- politikai: politika, állam, államszervezet, államforma, monarchia, köztársaság, egyeduradalom, demokrácia, önkormányzat, jog, törvény, birodalom;
- társadalmi: társadalom, társadalmi csoport, nemzet, népcsoport, életmód;
- gazdasági: gazdaság, pénz, piac, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, adó, önellátás, árutermelés, falu, város;
- eszme- és vallástörténeti: kultúra, művészet, hit, vallás, egyház, világkép.

Fogalmak és adatok/Lexikák:

Fogalmak: aranyforint, kormányzó, végvár, szekérvár, zsoldos, gyarmat, manufaktúra, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás, szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, nemzetiség, ortodox, barokk, ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra, országgyűlés, közteherviselés, jobbágyfelszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés.

Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás, Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz, I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon, Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc.

Kronológia: 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása, 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete, 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc, 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata, 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés.

Topográfia: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár, Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak, Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs, Debrecen, Temesvár, Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia, Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia.

7. osztály

Témakörök

- Az újkori egyetemes és magyar történelmi jelenségek, események feldolgozásával a jelenben zajló folyamatok előzményeinek felismerése, a nemzeti azonosságtudat kialakulása.
- Az újkorban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása, a hasonlóságok és különbségek felismerése.
- A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását, fejlődését.
- Ismerje a korszak meghatározó egyetemes és magyar történelmének eseményeit, évszámait, történelmi helyszíneit. Legyen képes összefüggéseket találni a térben és időben eltérő fontosabb történelmi események között, különös tekintettel azokra, melyek a magyarságot közvetlenül vagy közvetetten érintik.
- Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.
- Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges adatokat, eseményeket és kulcsszavakat.
- Legyen képes a tanuló történelmi ismeretét meríteni és egyszerű következtetéseket megfogalmazni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából.
- Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényeges kiemelést.

- Legyen képes szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani.
- A felvilágosodás kora
- Az észak-amerikai gyarmatok függetlenségi harca. Az Egyesült Államok létrejötte
- A francia forradalom és vívmányai. A jakobinus terror
- Napóleon felemelkedése és bukása
- Az ipari forradalom első feltalálói és találmányai
- Az ország újjáépítése, a hódoltság területének benépesítése
- A felvilágosult önkényuralom
- Széchenyi István elméleti és gyakorlati munkássága
- A reformkori rendi országgyűléseken felmerülő fő kérdések
- Kossuth Lajos programja és szerepe a reformkorban
- Az 1848-as forradalom
- A szabadságharc fontosabb csatái és jeles szereplői
- Az egységes Németország létrejötte
- Polgárháború az Amerikai Egyesült Államokban
- Az ipari forradalom második szakaszának feltalálói és találmányai
- Szövetségi rendszerek és katonai tömbök kialakulása
- Magyarország az önkényuralom éveiben
- A kiegyezés; Deák Ferenc szerepe létrejöttében. Az új dualista állam
- Magyarország gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődése
- Budapest világváros
- Az Osztrák-Magyar Monarchia együtt élő népei. A nemzetiségek helyzete
- A millenniumi ünnepek. Hazánk a XX. század elején
- A gyarmatbirodalmak kialakulása. Élet a gyarmatokon
- Az első világháború kirobbanása
- Tömegek és gépek háborúja
- Magyarok az első világháborúban
- A háború következményei Oroszországban, Lenin és a bolsevikok hatalomra kerülése
- Az Egyesült Államok belépése és az antant győzelme a világháborúban

Kulcsfogalmak

Fogalmak: úrbér, jobbágyrendelet, zsellér, betelepítés, türelmi rendelet, népfelség elve, jakobinus, polgári nemzet, ipari forradalom, tőkés, bér munkás, kapitalizmus, rendi országgyűlés, alsótábla, felsőtábla, reformkor, közteherviselés, cenzúra, sajtószabadság, választójog, felelős kormány, jobbágyfelszabadítás, honvédség, trónfosztás, nemzetiségi törvény, polgárháború, nemzetállam, szabad verseny, monopólium, szociáldemokrácia, tömegkultúra, passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, dualizmus, millennium, agrárország, emigráció, amnesztia, villámháború, állásháború/állóháború, bolsevik, szovjet, háttérország, kétfrontos háború,

Személyek: Mária Terézia, II. József, XVI. Lajos, Robespierre, Napóleon, Watt, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Wesselényi Miklós, Kossuth Lajos, Deák Ferenc, Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Jellasics, Görgei Artúr, Bem József, I. Vilmos császár, Bismarck, Lincoln, Edison, Marx, Deák Ferenc, I. Ferenc József, gróf Andrássy Gyula, báró Eötvös József, Kandó Kálmán, Bánki Donát, II. Vilmos, Lenin, Wilson, II. Miklós,

Topográfia: Párizs, Waterloo, Debrecen, Isaszeg, Buda, Világos, Arad, Olaszország, Németország, Egyesült Államok, Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest, Szerbia, Szarajevó, Pétervár, Oroszország,

Évszámok: 1740–1780 (Mária Terézia), 1789 (a francia forradalom kezdete), 1815 (a waterlooi csata),

1830 (a Hitel megjelenése, a reformkor kezdete), 1832–1836 (reformországgyűlés), 1848. március 15. (forradalom Pest-Budán), 1849. április 14. (a Függetlenségi nyilatkozat), 1849. október 6. (az aradi vértanúk és Batthyány Lajos kivégzése) 1859 (csata Solferinónál), 1861–1865 (polgárháború az Egyesült Államokban), 1871 (a Német Császárság létrejötte), 1867 (a kiegyezés), 1896 (a millenniumi ünnepek), 1914. július 28. (a világháború kirobbanása), 1914-1918 (az első világháború), 1917 (az oroszországi forradalom és a bolsevik hatalomátvétel), 1918. november 11. (az első világháború vége),

8. osztály

Témakörök

- A modernkori egyetemes és magyar történelmi jelenségek, események feldolgozásával a jelenben zajló folyamatok előzményeinek felismerése, a nemzeti azonosságtudat kialakulása.
- A múltat és a történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. technikai fejlődésének hatásai a társadalomra és a gazdaságra) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok (pl. társadalmi kirekesztés) azonosítása, megítélése.
- A modernkorban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása, a hasonlóságok és különbségek felismerése.
- Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli, tudjon példát mondani ellentétes értékelésre.
- Ismerje a XIX.-XX. század nagy korszakainak megnevezését, illetve egy-egy korszak főbb jelenségeit, jellemzőit, szereplőit, összefüggéseit.
- Tudja, hogy Magyarország a trianoni békediktátum következtében elvesztette területének és lakosságának kétharmadát, és közel ötmillió magyar került kisebbségi sorba. Jelenleg közel hárommillió magyar nemzetiségű él a szomszédos államokban, akik szintén a magyar nemzet tagjainak tekintendők.
- Ismerje a magyar történelem főbb csomópontjait egészen napjainkig. Legyen képes e hosszú történelmi folyamat meghatározó szereplőinek azonosítására és egy-egy korszak főbb kérdéseinek felismerésére.
- Ismerje a korszak meghatározó egyetemes és magyar történelmének eseményeit, évszámait, történelmi helyszíneit. Legyen képes összefüggéseket találni a térben és időben eltérő fontosabb történelmi események között, különös tekintettel azokra, melyek a magyarságot közvetlenül vagy közvetetten érintik.
- Tudja, hogy az egyes népek és államok a korszakban eltérő társadalmi, gazdasági és vallási körülmények között éltek, de a modernkor beköszöntével a köztük lévő kapcsolatok széleskörű rendszere épült ki.
- Tudja, hogy Európához köthetők a modern demokratikus viszonyokat megalapozó szellemi mozgalmak és dokumentumok.
- Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.
- Tudjon különbséget tenni a demokrácia és a diktatúra között, s tudjon azokra példát

mondani a feldolgozott történelmi korszakokból és napjainkból.

- Ismerje fel a tanuló a hazánkat és a világot fenyegető globális veszélyeket, betegségeket, terrorizmust, munkanélküliséget.
- Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes egy-egy korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.
- Tudja, hogy hol kell a fontos események forrásait kutatni, és legyen képes a megismert jelenségeket, eseményeket összehasonlítani.
- Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges adatokat, eseményeket és kulcsszavakat.
- Legyen képes könyvtári munkával és az internet kritikus használatával forrásokat gyűjteni, kiselőadást tartani, illetve érvelni.
- Ismerje fel a sajtó és média szerepét a nyilvánosságban, tudja azonosítani a reklám és médiapiac jellegzetességeit.
- Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére, és tudjon ezekre reflektálni.
- Legyen képes példák segítségével értelmezni az alapvető emberi, gyermek- és diákjogokat, valamint a társadalmi szolidaritás különböző formáit.
- Legyen képes példák segítségével bemutatni a legfontosabb állampolgári jogokat és kötelességeket, tudja értelmezni ezek egymáshoz való viszonyát.
- Legyen képes a gazdasági és pénzügyi terület fontosabb szereplőit azonosítani, illetve egyszerű családi költségvetést készíteni, és mérlegelni a háztartáson belüli megtakarítási lehetőségeket.
- A Párizs környéki békék. Európa új arca
- A kommunista diktatúra a Szovjetunióban Sztálin, a diktátor. A GULAG rendszere
- A gazdasági világválság az Egyesült Államokban és Európában
- Nemzetiszocializmus Németországban, Hitler a diktátor
- A náci terjeszkedés kezdetei Európában
- Az öszirózsás forradalom és a tanácsköztársaság okai, következményei
- A trianoni békediktátum, országvesztés és a Horthy-korszak kezdete
- A Horthy korszak jellegzetességei
- A kultúra, a művelődés a Horthy-korszakban
- A határon túli magyarság sorsa a két világháború között
- A revíziós politika első sikerei
- A második világháború kezdete és első éve
- A Szovjetunió német megtámadása. Koalíciók létrejötte. A totális háború
- Fordulat a világháború menetében
- Magyarország hadba lépésétől a német megszállásig
- A hátszín szenvedései. Népiirtás a második világháborúban, a holokauszt
- A második front megnyitásától a világháború végéig. A jaltai és a potsdami konferencia
- Magyarország német megszállása. A holokauszt Magyarországon. Szálasi és a nyilasok rémuralma. Szovjet felszabadítás és megszállás
- A kétpólusú világ kialakulása
- Az 1947-es párizsi békeszerződések
- A kettéosztott Európa. A NATO és a Varsói Szerződés születése
- Válságócok és fegyveres konfliktusok a hidegháború korában (Izrael Állam létrejötte, arab-izraeli és vietnami háborúk)
- Magyarország 1945–1948 között

- Kommunista diktatúra: Rákosi, a diktátor
- A személyes szabadság korlátozása, a mindennapi élet az ötvenes években
- Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc
- A gazdaság két útja: piacgazdaság és tervgazdaság
- Az életmód változása, a populáris kultúra kialakulása és terjedése a világban
- Tudományos és technikai forradalom. Fegyverkezési verseny és űrprogram
- A nyugati integráció. Az enyhülés kezdetei
- Az európai szovjet típusú rendszer összeomlása
- A rendszerváltó Közép-Kelet-Európa. Németország egyesülése
- A Szovjetunió és Jugoszlávia felbomlása
- Az 1956 utáni kádári diktatúra, a megtorlás időszaka
- A kádári konszolidáció. Élet a „legvidámabb barakkban”
- A pártállam csődje
- A rendszer megváltoztatása kezdetei
- Az Európai Unió létrejötte és működése
- A közelmúlt háborúi, válságócai (Közel-Kelet, Afganisztán, Irak, Irán)
- A globális világ sajátosságai, globalizáció előnyei és hátrányai
- A demokratikus jogállam megteremtése
- Magyarország csatlakozása a NATO-hoz és az Európai Unióhoz
- A gazdasági élet és a jogi intézményrendszer a mai Magyarországon
- A jogi szabályozás sajátosságai
- Jogok és kötelességek
- Az alapvető emberi jogok
- A gyermekek jogai, diákjogok
- Egyenlőség és egyenlőtlenségek a társadalomban
- Államformák (királyság, köztársaság)
- Politikai rendszerek (demokrácia, diktatúra)
- A demokratikus állam működésének alapelvei (hatalommegosztás, hatalomgyakorlás és társadalmi kontroll)
- Állampolgári jogok és kötelességek
- Magyarország politikai intézményei (államszervezet és társadalmi érdekképviseletek)
- A média, mint hatalmi ág
- A nyilvánosság szerepe a közéletben

Kulcsfogalmak

Fogalmak: békediktátum, kommunizmus, GULAG, személyi kultusz, fasizmus, nemzetiszocializmus, kisantant, proletárdiktatúra, tőzsde, részvény, gazdasági válság, őszirózsás forradalom, tanácsköztársaság, vörösteror, fehérterror, kormányzó, numerus clausus, konszolidáció, revízió, zsidótörvény, tengelyhatalmak, furcsa háború, hadigazdaság, totális háború, zsidóüldözés, holokauszt, gettó, deportálás, partizán, hidegháború, vasfüggöny, jóléti állam, piacgazdaság, szuperhatalom, népbíróságok, államosítás, internálás, pártállam, ÁVH, kitelepítések, tervgazdaság, kollektivizálás, szövetkezet, tömegpropaganda, tervgazdaság, piacgazdaság, beat-korszak, olajárrobbanás, atomkatasztrófa, mamutcégek, nemzetközi pénzvillág, csúcstechnológia, munkásőrség, konszolidáció, népfelkelés, puha diktatúra, amnesztia, háztáji, pártállam, szamizdat, demokratikus ellenzék, multikulturalizmus, terrorizmus, migráció, , integráció, euró, internet, tömegkommunikáció, privatizáció, rendszerváltás/rendszerváltozás, pluralizmus,

demokratikus intézményrendszer, jogállam, Társadalom, norma, szabály, jog, kötelesség, szokás, hagyomány, illem, erkölcs, alapvető emberi jog, gyermeki jog, hivatal, egyenlőség, társadalmi különbség, társadalmi egyenlőtlenség, Állam, politikai rendszer, államforma, királyság, köztársaság, hatalom, intézmény, szervezet, kormányzás, demokrácia, diktatúra, szélsőséges pártok és mozgalmak, államszervezet, hatalommegosztás.

Hatalmi ág, érdekképviselő, állampolgári jogok, állampolgári kötelességek, közjó, politikai intézmény, média, közélet, nyilvánosság, Munka, gazdaság, piac, pénz, termelés, fogyasztás.

Személyek: Clemenceau, Sztálin, Roosevel, Mussolini, Hitler, Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Bethlen István, Teleki Pál, Churchill, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc, Truman, Marshall, Hruscsov, Tildy Zoltán, Rákosi Mátyás, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Mindszenty József, Nagy Imre, Kádár János, Brezsnyev, Kennedy, Reagan, Gorbacsov, II. János Pál, Kádár János, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor, Mádl Ferenc.

Topográfia: Szovjetunió, New York, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Lengyelország, Sztálingrád, Don-kanyar, Normandia, Auschwitz, Berlin, Jalta, Hirosima, NSZK, NDK, Kína, Észak- és Dél-Korea, Észak- és Dél-Vietnam, Kuba, Közel-Kelet, Debrecen, Recsk, Hortobágy, Ukrajna, Észtország, Lettország, Litvánia, Csehország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Németország, Prága, Csernobil, Salgótarján, Szászhalombatta, Bős-Nagymaros, Monor, Lakitelek, az EU tagállamai, Erdély, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Várvidék (Burgenland).

Évszámok: 1922 (a Szovjetunió megalakulása), 1929-1933 (a nagy gazdasági világválság), 1933 (Hitler hatalomra kerülése), 1918. október vége (az őszirózsás forradalom), 1919. március (a Magyarországi Tanácsköztársaság kikiáltása), 1920. március (Horthy kormányzóvá választása), 1920. június 4. (Trianon), 1938 (az első bécsi döntés), 1940 (a második bécsi döntés), 1939. szeptember 1. (a második világháború kirobbanása), 1941. június 22. (Németország megtámadja a Szovjetuniót), 1941. június 27. (Magyarország hadba lépése), 1941. december 7. (Pearl Harbor, az Egyesült Államok hadba lépése), (1943. január (a doni katasztrófa), 1943. február eleje (a sztálingrádi csata vége), 1944. március 19. (Magyarország német megszállása), 1944. június 6. (a normandiai partraszállás), 1944. október 15-16. (Horthy kiugrási kísérlete, Szálasi hatalomátvétele), 1945. április (a háború vége Magyarországon), 1945. május 9. (Európában befejeződik a háború), 1945. szeptember 2. (Japán kapitulációja), 1946 (a fultoni beszéd), 1947 (a párizsi békék), 1949 (a NATO, az NDK és az NSZK megalakulása), 1953 (Sztálin halála), 1955 (a Varsói Szerződés), 1961 (Jurij Gagarin űrrepülése, a berlini fal felhúzása), 1945. november (választások Magyarországon), 1946 (a második köztársaság és az új forint), 1947 (a kékcédulás választások, a párizsi béke), 1956. október 23. (forradalom kitörése), 1956. november 4. (a forradalom leverésének kezdete), 1962 (a kubai rakétaválság), 1968 (a „prágai tavasz”, nyugati diáklázadások), 1989 (a berlini fal lebontása), 1991 (a Varsói Szerződés és a KGST felszámolása, a Szovjetunió felbomlása), 1991-1999 (a délszláv háború), 1991-2004 (Jugoszlávia felbomlása), 1993 (Csehszlovákia szétválása, Csehország és Szlovákia létrejötte), 1999 (Jugoszlávia NATO bombázása). 1958 (Nagy Imre és vádlott társai kivégzése), 1968 (az új gazdasági mechanizmus), 1985 (monori találkozó), 1987 (a lakiteleki találkozó), 1989 (Nagy Imre és mártírtársainak újratemetése, a harmadik köztársaság kikiáltása), 1992 (a maastrichti szerződés aláírása), 1995 (a schengeni egyezmény életbe lépése), 2002 (az euró bevezetése), 2001. szeptember 11. (terrortámadások az Egyesült Államokban), 2004 (tíz új tagállam csatlakozik az EU-hoz, köztük Magyarország is), 1990

(szabad, többpárti választások Magyarországon), 1991 (a szovjet csapatok távozása hazánkból), 1999 (csatlakozás a NATO-hoz), 2004 (Magyarország EU-tag lett).

Hon- és népismeret 6. évfolyam

Általános követelmények

- A családtagok, a közösség emberi értékei iránti érzékenység
- Ok-okozat összefüggések felismerése
- Kommunikációs készség
- Önálló ismeretszerzés
- Hagyományos családi szerepek ismerete
- Az önálló ismeretszerzés
- Ismeretek megosztási készsége
- Véleményalkotás
- Családi történetek ismerete, családfa készítése
- Szomszédság, rokonság fogalma, rokoni viszonyok, elnevezések stabil alkalmazása
- Mohács jellegzetes mesterségeinek ismerete, a fizikai munka megbecsülése, értékelése
- Nagyszüleink, dédszüleink és a régebbi korok világának erkölcsi normáinak ismerete
- A lakóhely épített és természeti környezetének adottságai, helytörténete, néphagyományainak ismerete.
- A busójárás eredetének, legendájának, kellékeinek, programjának ismerete.
- A környezettudatos szemlélet fejlesztése
- Az életmódot befolyásoló természeti tényezők ismerete
- A változások felismerése
- A szerepbe lépés
- Az egymásra utaltság, a közösen végzett munka jelentőségének ismerete
- A lakókörnyezet funkciójának megértése
- A magyarok és a magyarországi nemzetiségek házainak külső jellegzetességeinek, táji különbségeinek ismerete
- A konyha és az ételkészítés eszközeinek ismerete
- A szoba berendezésének, bútorzatának ismerete
- A családon belüli munkamegosztás
- Őszi jeles napok, ünnepek
- Karácsonyi ünnepkör, köszöntők, színjátékszerű szokások
- Farsangköszöntők, maszkos alakoskodások, iskolába toborzó szokások
- Nagyböjt, böjti játékok, húsvéti ünnepkör szokásai
- Májusfaállítás, pünkösdi szokások
- Szent Iván-napi szokások, nyári jeles napok,
- A közösségi alkalmak (vásárok, pásztorünnepek, búcsúk) és jelentőségük a hagyományos közösségi életben
- Keresztelő, népi játékok, gyerekklakodalom
- Leány-, legényélet jellegzetességei, szokásai
- A lakodalom, lakodalmi szokások
- A társas munkák és gazdasági, társadalmi jelentőségük

- A munkaalkalmakhoz (aratás, szüret, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó) kapcsolódó szokások és játékok
- Hétköznapi és ünnepi viselet
- Hagyományos paraszti ételek
- A népi táplálkozás jellemzői
- A gazdálkodó ember legfontosabb munkái
- Gyermekjátékok
- A városi életforma sajátosságai és változásai a 19-20. században.

Fogalmak és adatok/Lexikák:

család, rokon, közösség, helyi értékek, helytörténet, mesterség, foglalkozás, norma, épített környezet, természeti környezet, fenntarthatóság, busójárás, Világörökség, busókellékek, jurta, veremház, egysejtű ház, többosztatú ház, falazat, tetőtartó szerkezet, tetőformák, konyhai cserépedény, sparhelt, munkasarok, szentsarok, munkamegosztás; ünnep, jeles nap, böjt, advent, köszöntő szokások, lucázás, kántálás, betlehemezés, bölcsöske, regölés, aprószentek napi vesszőzés, háromkirályjárás, iskolába toborzó szokások, böjti játékok, kiszehajtás, villózás, húsvét, zöldágjárás, komatálküldés, májusfaállítás, pünkösddőlés, pünkösdikirályné-járás, nyári napforduló, kaláka, pásztorünnep, búcsú, gyereklakodalom, leányélet, legényélet, lakodalom; szántás, vetés, aratás, szüret, szilaj és félszilaj pásztorzkodás, fonás, szövés, fonó, ing, gatyka, pendely, szoknya, kötény, ünnepi viselet, böjtös nap, kenyérsütés, téli étrend, nyári étrend, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó, vásár, körjáték, utánzó játék, eszközös játék, sport jellegű játék, gyermekfolklór, népi játék, kávéház, kaszinó, „korzózás”, polgár, munkás, értelmiség, keresztelő, néprajzi csoport, nemzetiség, néprajzi táj, határainkon túl élő magyarok, szórvány, nemzeti összetartozás, haza, hazaszeretet, hungarikum, világörökség

Etika 5-8. évfolyam

5. évfolyam

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
- Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.
- Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.
- Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.
- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.

6. évfolyam

- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.
- Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.

- Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mérten szerepet vállal a rászorulóknak segítségében. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.
- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.
- Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait, s felismeri magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.
- Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekzenek, és kritikusan viszonyul a különféle médiaüzenetekhez.
- Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz.

7. évfolyam

- A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésre és önmaga vizsgálatára.
- Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.
- Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire.
- Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor képes reálisan felmérni a lehetőségeit.
- Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget.
- Képes ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni.
- Tisztában van vele, hogy baráti- és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
- Kialakultak benne az európai identitás csírái.
- Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
- Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak.

8. évfolyam

- Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie.
- Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.
- Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére.
- Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.
- Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel.
- Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet.

Idegen nyelv- Angol nyelv

5. osztály

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédképesség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

Írásképeség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

6. osztály

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál; j
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

Íráskésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlét) létrehoz.

7.osztály

Hallott szöveg értése

A tanuló

- megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel,
- eseményeket mesél el;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- részt vesz egyszerű párbeszédben,
- beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti;
- egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Íráskésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

8. osztály

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkeztetni;

- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelentől elkülöníteni.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket feltesz,
- eseményeket elmesél;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- egyszerű párbeszédben részt vesz;
- fenntartja a beszélgetést, pl. új témát kezdeményez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelentől elkülöníti.

Íráskésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír.

Német nemzetiségi nyelv

5. évfolyam

A tanulók biztonságosan eligazodnak a hétköznapi kommunikációs helyzetekben. A közlést egyszerű, érthető mondatokban képesek kifejezni. Képesek kérdéseket feltenni, válaszokat adni, véleményt nyilvánítani. Képes szótárfüzetet önállóan vezetni és kétnyelvű szótárt használni. Képes rövidebb német nyelvű szöveg tartalmát magyarul összefoglalni.

Szóbeli interakció:

Család: bemutatkozás, családtagok megnevezése

Otthon: lakóhely, lakcím megnevezése, az én szobám bemutatása

Étkezés: kedvenc ételei, italai felsorolása

Időjárás: évszakok, hónapok, hét napjai, az óra

Iskola, barátok: kedvenc tantárgyai, órarend, iskolai felszerelések

Szabadidő, szórakozás: kedvenc szabadidős tevékenység megnevezése

Város, bevásárlás: a környező országnevek, párbeszéd a boltban, számok 1-100-ig

Anyanyelvi kultúra, ismeretek a nyelvről:

Jelenidejűség igeragozás rendhagyó igékkel

Birtoklás kifejezése (*haben* ige ragozása)

Fel tudja sorolni az irányokat, ismerje az előjárószavakat

Modalitás (*möchten* ige ragozása)

Ismerje a legalapvetőbb melléknév párokat alapfokon

Főnevek egyes- és többesszáma, határozott névelők alany és tárgy esetben

Tagadószók használata (*nicht, kein*)

Szövegösszetartó eszközök

6. évfolyam

A tanulók biztonságosan eligazodnak a hétköznapi kommunikációs helyzetekben. A közlést egyszerű, érthető mondatokban képesek kifejezni. Képesek kérdéseket feltenni, válaszokat adni, véleményt nyilvánítani. Képes szótárfüzetet önállóan vezetni és kétnyelvű szótárt használni. Képes rövidebb német nyelvű szöveg tartalmát németül összefoglalni. Képes egyszerű párbeszéd vezetésére az alábbi témakörökben: bevásárlás, időjárás, orvosnál.

Szóbeli interakció:

Család: bemutatkozás, családtagok bemutatása, külső-belső tulajdonságokkal jellemzése

Otthon: szűkebb környezet bemutatása, lakás bemutatása

Öltözködés: ruhadarabok megnevezése az évszakra megfelelően

Sport: kedvenc sport, testrészek bemutatása

Iskola, barátok, osztálytársak bemutatása, összehasonlítása

Szabadidő, szórakozás: szabadidős tevékenységek, közös időtöltés a barátokkal, nyaralás

Természet, állatok: kedvenceink bemutatása

Város: épületek az utcán, tájékozódás, irányok, útbaigazítás, bevásárlás

Utazás, pihenés: nyaralás, közlekedési eszközök

Zene, művészetek: kedvenc zeném

Egészség, betegség: betegségek, sérülések

Anyanyelvi kultúra, ismeretek a nyelvről: külső-belső tulajdonságokkal jellemzése

Jelenidejűség, igeragozás, elválós igék

múlt idő (Perfekt bei regelmäßigen Verben), haben, sein (Präteritum)

Birtoklás kifejezése: birtokos névmások

Előjáró szavak helyes használata tárgy – és részes esetben

Időpont kérése, időhatározók ismerete

Számok 1-1000-ig

Valamennyi módbeli segédige jelentésének ismerete, helyes ragozása jelen időben

Melléknév fokozása alap, közép fokban

Határozott és határozatlan névelők használata tárgy és részes esetben

Felszólító mód E/2. és Önöző formában

7. évfolyam

A tanulók biztonságosan eligazodnak a hétköznapi kommunikációs helyzetekben. A közlést egyszerű, érthető mondatokban képesek kifejezni. Képesek kérdéseket feltenni, válaszokat adni, véleményt nyilvánítani. Képes legyen rövidebb szöveget önállóan feldolgozni, kulcsszavakat kiemelni, kérdésekre németül válaszolni. Biztonsággal használja a kétnyelvű szótárakat. Legyen aktív résztvevője a párbeszédnek. A szóbeli interakcióban képes legyen az alap nyelvtani struktúrák használatára.

Szóbeli interakció:

Család: családi ünnepek, közös programok

Otthon: lakóhelyem bemutatása, ház körüli munkák

Étkezés: kedvenc ételei, italai bemutatása, magyar étkezési szokások, ételspecialitások

Időjárás: évszakok, hónapok, hét napjai, az óra

Iskola, barátok: kedvenc tantárgyai, órarend, iskolai felszerelés, iskolai és iskolán kívüli programok

Szabadidő, szórakozás: szabadidős tevékenységek, sporttevékenység, közös szabadidő eltöltése barátokkal

Város, bevásárlás: a környező országnevek, nevezetességek, reklamáció, csere párbeszéd a boltban

Ünnepek: fontosabb ünnepeink, a német nyelvterület hagyományos ünnepei (farsang, húsvét)

Utazás: járművek, honnan, hová utazhatunk, utazás tömegközlekedési eszközökön, menetjegy váltása, menetrend értelmezése, utazás busszal, vonattal, repülővel

Zenei: kedvenc zeném, együttesem

Anyanyelvi kultúra, ismeretek a nyelvről:

Jelenidejűség, igeragozás, jelen, múlt (Perfekt, Präteritum és jövő idő)

Genitiv eset használata, birtokos névmások tárgy – és részes esete

in, nach előjárók használata országoknál

siches igék használata és ragozása

a legalapvetőbb vonzatos igék jelentésének ismerete

Számok 0-10.000-ig, sorszámnevek, tőszámnevek ismerete

Segédigék jelen és múlt idejű használata és ragozása

als, wie összehasonlító szavak használata, a melléknév fokozása alap, közép és felső fokban

Kérdőnévmás, mutatónévmás

Felszólító mód használata

Egyenes és a fordított szórendi kötőszavak helyes alkalmazása

8. évfolyam

A tanulók biztonságosan eligazodnak a hétköznapi kommunikációs helyzetekben. A közlést egyszerű, érthető mondatokban képesek kifejezni. Képesek kérdéseket feltenni, válaszokat adni, véleményt nyilvánítani. Képes legyen rövidebb szöveget önállóan feldolgozni, kulcsszavakat kiemelni, kérdésekre németül válaszolni, adatokat gyűjteni. Biztonsággal használja a kétnyelvű szótárakat. Legyen aktív résztvevője a párbeszédnek. A szóbeli interakcióban képes legyen az alap nyelvtani struktúrák használatára. Képes képről egyszerű nyelvi eszközökkel összefüggő mondatokat alkotni. Írásban egyszerűbb hétköznapi szöveget képes alkotni: SMS, Chat, E-mail, meghívó. Képes nyomtatott és elektronikus forrásokat, kereső alkalmazásokat használni.

Szóbeli interakció:

Család: bemutatkozás, családtagok bemutatása, események, közös programok, napirend

Otthon: lakóhelyem tágabb környezetének bemutatása

Étkezés: kedvenc ételei, italai bemutatása, recept, étlapról rendelés

Időjárás: évszakok, hónapok, hét napjai, az óra

Iskola, barátok: kedvenc tantárgyai, órarend, iskolai felszerelés, iskolarendszer

Magyarországon és külföldön

Szabadidő, szórakozás: szabadidős tevékenységek, sporttevékenység, Olimpiai játékok, példaképek

Város, bevásárlás: a tájékozódás, országok és fővárosok, főbb nevezetességek a német nyelvű országokban, város falu összehasonlítása pro – kontra, párbeszéd a boltban

Ünnepek: fontosabb ünnepeink, a világ ünnepei

Utazás: járművek, honnan, hová utazhatunk, táborok, osztálykirándulás, nyaralás a tengerparton, utazási célok, aktív, passzív nyaralás

Digitális világ: alapvető szavak és kifejezések a témán belül

Anyanyelvi kultúra, ismeretek a nyelvről:

Jelenidejűség, igeragozás, jelen, múlt (Perfekt, Präteritum , Plusquamperfekt és jövő idő)
Genitiv eset használata, birtokos névmások tárgy – és részes esete
in, nach előjárók használata országoknál
siches igék használata és ragozása
a legalapvetőbb vonzatos igék jelentésének ismerete, használata mondatban
Számok 0-millióig, sorszámnevek, tőszámnevek ismerete
Segédigék jelen és múlt idejű használata és ragozása
als, wie összehasonlító szavak használata, a melléknév fokozása alap, közép és felső fokban
Kérdőnévmás, mutatónévmás
Felszólító mód használata
Egyenes és a fordított és KATi szórendi kötőszavak helyes alkalmazása
Konjunktiv II
Passiv
Óhajtó mondat

Német hon-és népismeret 5-8. évfolyam

5. évfolyam

A tanulók korosztályuknak megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Az adott témához információkat gyűjtenek. Magyarország térképén tájékozódnak. Be tudják mutatni a környék németajkú településeit. Egy német nemzetiségű település felépítését le tudják rajzolni. A régi és modern iskola közötti különbségeket felismerik. A régi iskola használati tárgyait képesek megnevezni. A családot, rokoni kapcsolatokat képesek bemutatni.

6. évfolyam

A tanulók korosztályuknak megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Az adott témához információkat gyűjtenek. A lakodalom témakörben az események időrendi sorrendjét meg tudják állapítani. A régi foglalkozásokat meg tudják nevezni. A húsvéti és karácsonyi ünnepek szokásait felismerik. A régi parasztházat alaprajzáról felismerik és képesek megnevezni az egyes helyiségeket.

7. évfolyam

A tanulók korosztályuknak megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben, egyes témakörökben már az előző évek ismereteire építve összetettebb, rendezettebb tudásanyag birtokába kerültek. Az adott témához információkat gyűjtenek. Képesek mesélni a magyarországi németek étkezési szokásairól, a mindennapi viseletről, az ünnepekről és a munkamorálról. Élő hagyományokat és népszokások képesek felsorolni. Vázlatosan mesélni tudnak a Magyarországon élő németek betelepülésének lényeges mozzanatairól.

8. évfolyam

A tanulók korosztályuknak megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben, egyes témakörökben már az előző évek ismereteire építve összetettebb, rendezettebb tudásanyag birtokába kerültek. Az adott témához információkat gyűjtenek.

A tanulók fel tudják sorolni a hagyományos mezőgazdasági munkákat és az ahhoz tartozó eszközöket csoportosítani tudják. Ismerje fel a német nemzetiségek civil szervezeteit. Ismerje a magyarországi német írókat, költőket, soroljon fel tőlük egy-egy művet. Ismerjék a magyarországi németek szimbólumait.

Digitális kultúra 5-8. évfolyam

- ismeri, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat.
- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.
- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.
- digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- digitális képeken képkorrekciót hajt végre.
- ismeri a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit;
- ismeri az információs technológia fejlődésének gazdasági, környezeti, kulturális hatásait.
- célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

6. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- érti, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön;
- egyszerű algoritmusokat elemez és készít;
- ismeri a kódolás eszközeit;
- adatokat kezel a programozás eszközeivel.

Online kommunikáció

- ismeri, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat.

Robotika

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Szövegszerkesztés

- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.

Bemutatókészítés

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Multimédiás elemek készítése

- digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- digitális képeken képkorrekciót hajt végre.

Az információs társadalom, e-Világ

- ismeri a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit;
- ismeri az információs technológia fejlődésének gazdasági, környezeti, kulturális hatásait.

A digitális eszközök használata

- célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

7. évfolyam

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.
- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.
- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.
- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobil eszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit

8. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálja tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.

Online kommunikáció

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Szövegszerkesztés

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Bemutatókészítés

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

Multimédiás elemek készítése

- digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- digitális képeken képkorrekciót hajt végre.

Táblázatkezelés

- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

Az információs társadalom, e-Világ

- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;

- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

A digitális eszközök használata

- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit

Természetismeret- 5. évfolyam

1. Élet a kertben

Ismerje fel a tanuló a tanult kerti növényeket!

Ismerje, tudja a legfontosabb fogalmakat, kifejezéseket, amelyek a tanult növények szerveire jellemzőek!

Ismerje az összefüggést a virágok színe, alakja és a megporzás típusa között.

Végezzen összehasonlítást a megismert terméstípusok között!

A nemesítés előnyei, hátrányai az ember és az élőlény szempontjából.

1. Élet a kertben.
2. A tavaszi kertek díszje a tulipán.
3. Ízletes nyári gyümölcsünk az őszibarack.
4. A diófa száz évig is termőképe.
5. A szőlőt több ezer éve termesztik
6. Híres fűszernövényünk a paprika.
7. A fejes káposzta.
8. A vöröshagyma.
9. A burgonya.
10. Nem minden állat szereti a napfényt.
11. Madarak a kertben.

2. Állatok a házban és a ház körül

Ismerje fel az összefüggést az állatok szervei és életmódjuk között: fogazat – táplálkozás, csőrtípus – táplálkozás.

Szájszerv – táplálkozás, végtagok – mozgás, táplálékszerzés.

Végezzen összehasonlítást a tanult állatok között, fedezze fel a közös tulajdonságokat: gerincesek, emlősök, madarak, ízeltlábúak stb. Tudatosuljon benne az állatokkal való helyes bánásmód.

1. A szarvasmarha.
2. A házi sertés.
3. A házityúk.
4. Az ember húiséges társa: a kutya.
5. A tavasz hírnökei: a fecskék.
6. Zajos "lakótársunk": a házi veréb.
7. A házi légy mindenre rászáll.

3. Hazai tájak élővilága

Ismerje fel a mező növényeit.

Tudjon példát mondani, hogyan alkalmazkodtak a növények a mező környezeti viszonyaihoz.

Ismerje fel a búzát, rozst, a zabot, árpát, rizst, kukoricát a termésük alapján!

Ismerje fel az összefüggést az állatok szervei és életmódjuk között: fogazat – táplálkozás, csőrtípus – táplálkozás.

Szájszerv – táplálkozás, végtagok – mozgás, táplálékszerzés.

Végezzen összehasonlítást a tanult állatok között, fedezze fel a közös tulajdonságokat: gerincesek, emlősök, madarak, ízeltlábúak stb. Tudatosuljon benne az állatokkal való helyes bánásmód.

1. A mező élővilága.
2. Fontos kenyérgabonánk, a búza.
3. Szántóföldi növényeink.
4. Hegyvidékek, dombvidékek haszonnövényei.
5. Rovarok és rovarevők a mezőn.
6. Emlősök a mezőn.
7. Madarak a mezőn.

4. Állandóság és változás környezetünkben

Tárgyak felismerése tulajdonságaik alapján.

Hosszúság, idő és hőmérséklet mérés.

Jég olvadásának megfigyelése.

Párolgás.

1. Anyagok oldása vízben, denaturált szeszben és olajban.
2. Megmérjük a tárgyak néhány tulajdonságát.
3. Olvadás, fagyás.
4. Párolgás, forrás, lecsapódás.
5. Az égés.

5. Tájékozódás a valóságban és a térképen

A térkép és a valóság közötti viszony megértése.

Világtájak meghatározása iránytűvel a valóságban és a térképen.

Térképi ábrázolás, felszínformák ábrázolása. Nagytájak.

Információk gyűjtése a közigazgatási térképekről.

1. Miről mesél a térkép?
2. Tájékozódás Magyarország közigazgatási térképén.

6. A Föld és a Világegyetem

A Föld mozgásai és azok következményei. Az időjárás elemei, keletkezésük, mérésük. Az időjárás és a gazdasági élet kapcsolata. A veszélyes időjárási helyzetekben való helyes viselkedés szabályai. A Hold a Naprendszer tagjainak, a csillagok jellemzői..

1. Nappal vagy éjszaka?
2. Földünk kísérője: a Hold.
3. A Nap és családja.
4. Pillantás a végtelenbe.
5. A napsugár nyomában.
6. A levegő.
7. Merről fúj a szél?

7. Felszíni és felszín alatti vizek

A felszíni és a felszín alatti vizek kapcsolata. Árvíz és belvíz kialakulásának okai, az ellenük való védekezés lehetőségei.

A legjelentősebb hazai folyóvizek. Vízyűjtő terület, vízjárás. Torkolattípusok.

Állóvizek keletkezése, pusztulása. A Balaton keletkezése, pusztulása, szerepe hazánk turizmusában.

1. Hazánk nagy folyói.
2. Ahol a víz az úr - A folyók felszínformálása.
3. A forrástól a torkolatig - Honnan érkezik a folyók vize?
4. Legnagyobb tavunk, a Balaton.
5. Felszín alatti vizeink.

8. Hegyvidékek, dombvidékek

A Föld belső és külső erőinek szerepe a felszínformálásban. A felszínalakító folyamatok időbelisége. A kis erő, nagy idő szerepe a táj arculatának változásában.

A Föld belső erői.

A hegységek keletkezése, a belső erők szerepe a hegységek keletkezésében.

Törésvonal, vulkáni működés, a vulkánok felépítése.

Mészköhegységek kialakulása.

Hegységképződési folyamatok: gyűrődés, vetődés.

1. A hegységek születése
2. A mészkőhegységek születése.
3. Külső erők felszínformálása.
4. A talaj.

9. A természet és a társadalom kölcsönhatásai

A társadalmi munkamegosztás, a termelés, fogyasztás fogalma, szerepe.

A gazdaság természeti feltételei. Gazdasági ágazatok.

A települések típusai: tanya, falu, város. Jellemző képük, társadalmi, gazdasági szerepük. Élet a különböző településeken. A hálózatok szerepe a lakosság ellátásában.

Magyarország fővárosa: Budapest.

1. A gazdaság szerkezete.
2. Tanya, falu, város.
3. Budapest, hazánk fővárosa.

6. osztály

1. AZ ERDŐ ÉLETKÖZÖSSÉGE

Az erdő élővilágának jellemzése évszakonként, napszakonként, szintenként.

Az erdő mint életközösség fogalma.

Az élőlények kapcsolata az erdőben: tápláléklánc jelentősége.

Az erdő növényei: növényfajok.

Az erdő szintjei.

A növények csoportosítása: virágos – virágtalan, fás szárú – lágyszárú, termések típusai, nyitvatermő – zárvatermő, rovarporozta – szélporozta, évelő.

Az erdő állatai:

Az erdő szintjeiben élő állatfajok.

Az állatok csoportosítása: testfelépítés, táplálkozás, élőhely alapján.

Rendszertani csoportosítás: gerincesek – emlősök – madarak.

Gerinctelenek: ízeltlábúak – rovarok – pókszabásúak.

Az erdő értéke, védelme.

1. Az erdő sokféle élőlény életközössége.
2. A cserjék kedvelik a sok fényt.
3. A tölgy és más erdőalkotó fák.
4. A fenyvesek világa.
5. Az erdő aljnövényzete.
6. Különleges élőlények: a gombák.
7. Az erdőben élő emlősök I. II.
8. Madarak az erdőben.
9. Ízeltlábúak az erdőben.
10. Pókszabásúak

2. VIZEK, VÍZPARTOK ÉLŐVILÁGA

A vizek, vízpartok életközösségében élő állatok felismerése jellegzetes tulajdonságaik alapján: élőhelyük – életmódjuk – táplálkozásuk – küllemük

A vizek térbeli tagozódása.

Az állatok, növények alkalmazkodása a vízi környezethez, életmódhoz.

A tanult ismeretek rendszerezése: élőlények élőhelye szerint, rendszertani csoportosítása, csoportosítás táplálkozás alapján, fejlettségük alapján, szaporodásuk alapján.

1. Vizek, vízpartok élővilága.
2. Ártéri erdők és mocsárrétek növényei.
3. A vízpartok, sekély vizek növényei.
4. A nyílt vizek növényei, a hínárnövények.
5. A vizek parányi élőlényei
6. Iszaplakók: az orvosi pióca és a tavi kagyló.
7. Ízeltlábúak a vízben és a vízparton.
8. Vizek, vízpartok gerinces állatai: a halak.
9. Vizek, vízpartok gerinces állatai: békák, hüllők.
10. Vizek, vízpartok gerinces állatai.

3. AZ EMBER SZERVEZETE ÉS EGÉSZSÉGE

Szervezet – szervrendszerek – szervek – szövetek – sejtek – sejtalkotók.

Életműködések – szervrendszerek.

Az ember fejlődésének szakasza.

Az egészség – betegségek – gyakori balesetek – megelőzésük.

A szervezetre káros anyagok fogyasztása.

A család – emberi kapcsolatok.

1. A bőr szervezetünk legsokoldalúbb szerve .
2. A mozgás testünk „szobrása” – a csontváz és az izomzat.
3. A táplálkozás folyamata.
4. Nem mindegy, hogy mit eszünk!
5. Miért lélegzünk?
6. A vér testünk szállítóanyaga, szervezetünk második védelmi vonala.
7. Hova kerülnek a szervezetünkben keletkezett bomlástermékek?
8. Az érzékszervek: kapcsolat az ember szervezete és környezete között.
9. Fiúk és lányok.
10. Az ifjúkor küszöbén: serdülőkori változások.
11. Az ember egyedfejlődése.
12. Hogyan őrizheted meg egészségedet?
13. Amit a felnőtteknek sem szabad: káros szenvedélyek.

4. KÖLCSÖNHATÁSOK ÉS ENERGIA VIZSGÁLATA

Hővezetés, hőáramlás, hősugárzás

Melegítés – hűtés

A mágnesesség: a mágnes tulajdonságai

Elektrosztatikai jelenségek

A mozgás – a mozgás fajtái

Gravitáció

Energia

1. A hővezetés.
2. Hőáramlás, hőszigetelés.
3. Melegítés, hűtés.
4. Mágnesesség.
5. Elektrosztatikai jelenségek.
6. Mozcás.
7. Gravitáció.
8. Energia.

5. TÁJÉKOZÓDÁS A VALÓSÁGBAN ÉS A TÉRKÉPEN

A földrajzi fokhálózat: szélességi és hosszúsági körök

Tájékozódás a földrajzi fokhálózat segítségével

1. Utazás a Föld körül: óceánok, szárazföldek
2. Hogyan tájékozódunk a földgömbön? I. II.

6. A FÖLD ÉS A VILÁGEGYTEM

A Föld éghajlati övezetei és kialakulásuk oka.

Az éghajlati övezetek jellemzése.

Európa éghajlata: mediterrán, mérsékelt, óceáni, hegyvidéki éghajlat kialakulása és jellemzésük

Az óceántól való távolság, a földrajzi szélesség és a tengerszint feletti magasság szerepe az éghajlatok kialakulásában.

1. Földünk éghajlati övezetei I–II.
2. Mely tényezők alakítják és módosítják Európa és hazánk éghajlatát?
3. Európa éghajlata változatos.

7. ALFÖLDI TÁJAKON

1. Az Alföld, hazánk legnagyobb tája.
2. Az Alföld, az ország éléskamrája.
3. Élet a Kisalföldön.

8. HEGYVIDÉKEK, DOMBVIDÉKEK

Magyarország a Kárpát-medencében . A Kárpát-medence kialakulása, tájai

Magyarország nagytájai

A nagytájak jellemzése:

- felszín,
- éghajlat,
- vízrajz,
- természetes növénytakaró, állatvilág,
- természeti kincsek.

Összefüggések felismerése, magyarázata: felszín – éghajlat, éghajlat – vízrajz, éghajlat – növényzet.
Magyarország nagytájainak gazdasági élete:

- mezőgazdaság,
- ipar,
- települések,

Összefüggések felismerése, magyarázata: természeti kincsek – ipar, éghajlat – talaj – növénytermesztés, települések és a lakosság foglalkozása, földrajzi fekvés meghatározó szerepe a gazdasági életben.

1. Erdők, legelők, apró falvak: a Nyugat-magyarországi peremvidék.
2. Hazánk nagy dombvidéke a Dunántúli-domb- és hegyvidék.
3. Utazzunk a Zala folyótól a Dunáig! A Dunántúli-középhegység.
4. Kincsek a Dunántúli- középhegységben.
5. Az Északi-középhegység hazánk legmagasabb tája.

Fizika 7-8. évfolyam

7. osztály

- A tanuló használja a számítógépet adatrögzítésre, információgyűjtésre.
- Eredményeiről tartson pontosabb, a szakszerű fogalmak tudatos alkalmazására törekvő, ábrákkal, irodalmi hivatkozásokkal stb. alátámasztott prezentációt.
- Ismerje fel, hogy a természettudományos tények megismételhető megfigyelésekből, célszerűen tervezett kísérletekből nyert bizonyítékokon alapulnak.
- Váljon igényévé az önálló ismeretszerzés.
- Legalább egy tudományos elmélet esetén kövesse végig, hogy a társadalmi és történelmi háttér hogyan befolyásolta annak kialakulását és fejlődését.
- Használja fel ismereteit saját egészségének védelmére.
- Legyen képes a mások által kifejtett véleményeket megérteni, értékelni, azokkal szemben kulturáltan vitatkozni.
- A kísérletek elemzése során alakuljon ki kritikus szemléletmódja, egészséges szkepticizmusa. Tudja, hogy ismeretei és használati készségei meglévő szintjén további tanulásal túl tud lépni.
- Ítélje meg, hogy különböző esetekben milyen módon alkalmazható a tudomány és a technika, értékelje azok előnyeit és hátrányait az egyén, a közösség és a környezet szempontjából. Törekedjék a természet- és környezetvédelmi problémák enyhítésére.
- Legyen képes egyszerű megfigyelési, mérési folyamatok megtervezésére, tudományos ismeretek megszerzéséhez célzott kísérletek elvégzésére.
- Legyen képes ábrák, adatsorok elemzéséből tanári irányítás alapján egyszerűbb összefüggések felismerésére. Megfigyelései során használjon modelleket.
- Legyen képes egyszerű arányossági kapcsolatokat matematikai és grafikus formában is lejegyezni. Az eredmények elemzése után vonjon le konklúziókat.
- Képes legyen a sebesség fogalmát különböző kontextusokban is alkalmazni.
- Tudja, hogy a testek közötti kölcsönhatás során a sebességük és a tömegük egyaránt fontos, és ezt konkrét példákon el tudja mondani.
- Értse meg, hogy a gravitációs erő egy adott testre hat és a Föld (vagy más égitest) vonzása okozza.
- A tanuló magyarázataiban legyen képes az energiaátalakulások elemzésére, a hőmennyiséghez kapcsolódásuk megvilágítására. Tudja használni az energiafajták

elnevezését. Ismerje fel a hőmennyiség cseréjének és a hőmérséklet kiegyenlítésének kapcsolatát.

- Képes legyen a nyomás fogalmának értelmezésére és kiszámítására egyszerű esetekben az erő és a felület hányadosaként.
- Tudja, hogy nem csak a szilárd testek fejtenek ki nyomást.
- Tudja magyarázni a gázok nyomását a részecskéképpel.
- Tudja, hogy az áramlások oka a nyomáskülönbség.

8. osztály

- A tanuló használja a számítógépet adatrögzítésre, információgyűjtésre.
- Eredményeiről tartson pontosabb, a szakszerű fogalmak tudatos alkalmazására törekvő, ábrákkal, irodalmi hivatkozásokkal stb. alátámasztott prezentációt.
- Ismerje fel, hogy a természettudományos tények megismételhető megfigyelésekből, célszerűen tervezett kísérletekből nyert bizonyítékokon alapulnak.
- Váljon igényévé az önálló ismeretszerzés.
- Legalább egy tudományos elmélet esetén kövesse végig, hogy a társadalmi és történelmi háttér hogyan befolyásolta annak kialakulását és fejlődését.
- Használja fel ismereteit saját egészségének védelmére.
- Legyen képes a mások által kifejtett véleményeket megérteni, értékelni, azokkal szemben kulturáltan vitatkozni.
- A kísérletek elemzése során alakuljon ki kritikus szemléletmódja, egészséges szkepticizmusa. Tudja, hogy ismeretei és használati készségei meglévő szintjén további tanulással túl tud lépni.
- Ítéld meg, hogy különböző esetekben milyen módon alkalmazható a tudomány és a technika, értékelje azok előnyeit és hátrányait az egyén, a közösség és a környezet szempontjából. Törekedjék a természet- és környezetvédelmi problémák enyhítésére.
- Legyen képes egyszerű megfigyelési, mérési folyamatok megtervezésére, tudományos ismeretek megszerzéséhez célzott kísérletek elvégzésére.
- Legyen képes ábrák, adatsorok elemzéséből tanári irányítás alapján egyszerűbb összefüggések felismerésére. Megfigyelései során használjon modelleket.
- Legyen képes egyszerű arányossági kapcsolatokat matematikai és grafikus formában is lejegyezni. Az eredmények elemzése után vonjon le konklúziókat.
- Ismerje fel a fény szerepének elsőrendű fontosságát az emberi tudás gyarapításában, ismerje a fényjelenségeken alapuló kutatóeszközöket, a fény alapvető tulajdonságait.
- Képes legyen a sebesség fogalmát különböző kontextusokban is alkalmazni.
- Tudja, hogy a testek közötti kölcsönhatás során a sebességük és a tömegük egyaránt fontos, és ezt konkrét példákon el tudja mondani.
- Értse meg, hogy a gravitációs erő egy adott testre hat és a Föld (vagy más égitest) vonzása okozza.
- A tanuló magyarázataiban legyen képes az energiaátalakulások elemzésére, a hőmennyiséghez kapcsolódásuk megvilágítására. Tudja használni az energiafajták elnevezését. Ismerje fel a hőmennyiség cseréjének és a hőmérséklet kiegyenlítésének kapcsolatát.
- Fel tudjon sorolni többféle energiaforrást, ismerje alkalmazásuk környezeti hatásait. Tanúsítson környezettudatos magatartást, takarékoskodjon az energiával.
- A tanuló minél több energiaátalakítási lehetőséget ismerjen meg, és képes legyen azokat azonosítani. Tudja értelmezni a megújuló és a nem megújuló energiafajták közötti különbséget.

- A tanuló képes legyen arra, hogy az egyes energiaátalakítási lehetőségek előnyeit, hátrányait és alkalmazásuk kockázatait elemezze, tényeket és adatokat gyűjtsön, vita során az érveket és az ellenérveket csoportosítsa és azokat a vita során felhasználja.
- Képes legyen a nyomás fogalmának értelmezésére és kiszámítására egyszerű esetekben az erő és a felület hányadosaként.
- Tudja, hogy nem csak a szilárd testek fejtenek ki nyomást.
- Tudja magyarázni a gázok nyomását a részecskéképpel.
- Tudja, hogy az áramlások oka a nyomáskülönbség.
- Tudja, hogy a hang miként keletkezik, és hogy a részecskék sűrűségének változásával terjed a közegben.

Kémia 7-8. évfolyam

7. évfolyam

Az anyag tulajdonságai és változásai

Hőtermelő és hőelnyelő folyamatok

A levegő

A levegő szennyezése és védelme

Az égés és a tűzoltás

A víz

Oldatok

Keverékek és oldatok szétválasztása

Az oldatok töménysége

A víz alkotórészei

Az elem és az atom

Az anyagmennyiség

Az atom felépítése

Az elektronburok

Fémek és nemfémek

Elemmolekulák

Vegyületek – vegyületmolekulák

Ionok és ionvegyületek

A kémiai egyenlet

A kémiai reakció

Kémiai számítások

Oxidáció és redukció

Savak – savas kémhatás

Bázisok – lúgos kémhatás

Közömbösítés

8. évfolyam

Anyagok

Kémiai részecskék

Anyagi változások

A hidrogén

A klór

A sósav

Az oxigén

A víz
A kén és vegyületei: kén–dioxid, kén–trioxid és kénhidrogén
A kénsav és sói
A nitrogén és vegyületei: ammónia, salétromsav és sói
A foszfor és vegyületei: foszfor–pentaoxid, foszforsav és sói
A szén és módosulatai, szénvegyületek: szén–monoxid, szén–dioxid, szénsav és sói
A szilícium és vegyületei
A fémek tulajdonságai
A fémek redukálósora
A nátrium, a kálium és vegyületei
A kalcium, a magnézium és vegyületei
A víz keménysége és a vízlágyítás
Az alumínium és gyártása
A vas és vasgyártás, acélgyártás
A fémek előállítás
A fémek korróziója, korrózióvédelem
Nehézfémek, színesfémek, nemesfémek

Földrajz 7-8. évfolyam

I. A FÖLDTÖRTÉNET ESEMÉNYE

A földtörténeti idők és a történelmi korok ismerete.

A földtörténeti időbeosztás főbb egységei, a Föld jellegzetes szerkezeti és felszínformáinak kialakulása.

A felszíni formakincs gazdagsága a belső és a külső erők munkája...

1. A Föld naplójából.
2. Hogyan keletkeztek a hegységek.

II. AZ EURÓPÁN KÍVÜLI FÖLDRÉSZEK

Az Európán kívüli földrészek földrajzi helyzete, szerkezete, felszíne, éghajlata, vízrajza, talajaik.

A természeti környezet hatása az életmódra, a gazdálkodási lehetőségekre, településformákra. A kontinensek legjelentősebb ország csoportjainak és néhány országának természeti és társadalom földrajzi jellemzői.

Az emberi beavatkozások által okozott környezeti károk és a megoldás lehetőségei.

A szakkifejezések helyes használata.

Tájékozódni a különböző méretarányú földrajzi és tematikus térképeken.

Az eligazodáshoz szükséges topográfiai fogalmak ismeret, mutassák meg az atlaszban.

1. AFRIKA

1. Titokzatos-e még Afrika?
2. Afrika születése és mai felszíne.
3. A legforróbb kontinens.
4. Élet Afrikában.
5. A legkisebb kontinens, Ausztrália.
6. Ahol a Nap alacsonyán jár: a sarkvidékek.

2. AMERIKA

1. A nyugati félgömbkontinense: Amerika.
2. Amerika kialakulása és felszíne.
3. Éghajlati övezetek.
4. A tundráktól az őserdőig.
5. Az Amerikai Egyesült Államok.
6. Az Egyesült Államok mezőgazdasága.
7. Folyók, tavak, erdők országa: Kanada.
8. Latin-Amerika.

3. ÁZSIA

1. Ázsia megismerése.
2. Ázsia, a legnagyobb kontinens.
3. A változatos felszínű Ázsia.
4. Ázsia éghajlata, élővilága és vízrajza.
5. A Föld legnépesebb országa: Kína.
6. A világ gazdaság egyik központja: Japán.
7. Délkelet-Ázsia országai.
8. A túlnépesedett India.
9. A kőolaj és a gyér legelők földje: Délnyugat-Ázsia.

3. ÉSZAK – NYUGAT – DÉL ÉS KELET -EURÓPA OROSZORSZÁG

1. Európa fekvése, felosztása, népessége.
2. Európa születése és mai felszíne.
3. Európa a mérsékelt övezetben.
4. Az Európai Unió.
5. Észak-Európa országai.
6. Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága.
7. Nyugat-Európa legnagyobb országa: Franciaország.
8. A tenger vonzásában: Hollandia és Belgium.
9. Dél- és Délkelet-Európa természeti képe.
10. A Pireneusi-félsziget országai.
11. Az Appennini-félsziget országa: Olaszország.
12. A Balkán térség földrajzi képe.
13. Kelet-Európa természeti és társadalmi képe.
14. Szomszédunk, Európa legnagyobb országa: Ukrajna.
15. Két kontinens országa: Oroszország.
16. Gazdasági körzetek Oroszországban.

8. osztály

Témakörök

I. KÖZÉP-EURÓPA ORSZÁGAI

Közép-Európa és a Kárpát-medence helyzete a kontinensen, felszínének kialakulása. Az éghajlatokat, a folyók, a talajok ismerete.

Németország: A jégtakaró felszínformálása – morénák, tavak, lösz. Termékeny talaj – korszerű agrotechnika – magas terméshozam – termesztett növények. Rétek, legelők, takarmánytermesztés – állattenyésztés.

Ásványkincsek előfordulása, behozatala – szakértelem – ipari központok.

Vegyészeti kutatások – modern technológiák – nagyhírű cégek – jelentős kivitel.

Az iparvidék átalakulása, ipari központok.

Magashegység Európa szívében: az Alpok: domborzat – függőleges övezetesség, hóhatár.

Magashegység – zuhatagos folyók – vízenergia.

Tiszta levegő – klimatikus üdülőhelyek – minőségi turizmus.

Ausztria, Szlovénia, Svájc: kevés nyersanyag – korszerű gyártási technológiák – jó munkaszervezés – ipari termelékenység.

Eltérő domborzati formák – a mezőgazdaság lehetőségei.

Kedvező természeti adottságok – hasznosításuk – idegenforgalom.

Fővárosok.

A Balti-tengertől a Kárpátokig: Lengyelország: Átmeneti helyzet a kontinensen – területi eltérések a gazdaságban. Jelentős ásványkincs vagyón – sokoldalú feldolgozóipar – részben versenyképes termékek. Nagy kiterjedésű szántóföldek – eltérő éghajlati és talajadottságok – tőkehiány – eltérő színvonalú gazdálkodás – élelmiszerimport

Röghegységek ölelésében: Csehország: Törésvonal – hévforrás – gyógyfürdő.

Termelési hagyományok – szakképzett munkaerő – tőke – gazdasági fejlődés.

Hőerőművek – környezetszennyezésük. Ásványkincsek – az ipar területi elhelyezkedése – központjai.

Növénytermesztés, erdőgazdálkodás.

A Kárpátok koszorújában: Az óidő, középidő földtörténeti eseményei.

Újidő harmadidőszak – az Eurázsiai-hegységrendszer, benne a Kárpátok kialakulása.

Folyamatok – képződmények – időrendek.

Az Északnyugati-Kárpátok országa: Szlovákia: A gyűrthegységek kialakulása.

A jégkori jég munkája – mai felszín, tavak. Mészköhegység – karsztosodás, karsztformák.

Vulkánosság – színes- és nemesfémérc telepek, ásvány- és hévizek.

Medencék, alföldek – növénytermesztés.

Természeti, történelmi, néprajzi értékek – idegenforgalom.

Dunai víziút – kikötő- és hídvárosok – áruforgalom.

A természeti erőforrásokban gazdag Románia: Történelmi múlt – nemzeti kisebbségek.

A tájak kialakulása – kőzetanyaguk, formakincsük – ásványaik.

Nyersanyag- és energiaigényes ipar – import.

Kevésbé fejlett mezőgazdasági technológia – alacsony termésátlag.
Éghajlat – talaj – természetű növények.
Erdőség – fa- és papíripar.
Természeti adottságok, történelmi, néprajzi értékek, – idegenforgalom

II. HAZÁNK A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN

A természeti és társadalmi értékeink ismerete.
A természeti és a társadalmi környezetünk változásainak kölcsönhatásai.
A magyarság helyét az európai integrációban és a világban.
A környezetet veszélyeztető folyamatokat, azok forrásai, megelőzésük és megszüntetésük lehetséges módjait.

1. Hazánk helyzete Európában és a Kárpát-medencében.
2. Régmúlt idők földtörténeti emlékei Magyarországon.
3. Átmeneti jellegű éghajlat, szeszélyes időjárása.
4. Vizek a mélyben és a felszínen.
5. Növénytársulásaink és talajaink
6. Természeti erőforrásaink.
7. Környezetünk állapota és védelme.
8. A Kárpát-medence tudós magyar kutatói.

III. FEJLŐDÉSÜNK TÁRSADALMI ALAPJAI

Hazánk társadalmi képének – népességének és településeinek – legfontosabb jellemzői.
Népek, nemzetiségek, etnikumok területi elhelyezkedése a Kárpát-medencében – kiemelten hazánkban;
A népesség számának, összetételének, területi elhelyezkedésének időbeli és térbeli változásai.
A természeti és a társadalmi környezet jellemzői és a településtípusok kialakulása, fejlődése, a településhálózat és az életmód ismeret.

1. Hazánk népessége
2. Népesedési folyamatok, a népesség vándorlása
3. Mit tartunk értéknek? Hogyan élünk?
4. Településeink jellemzői. A falvak és a tanyák
5. Városaink és közigazgatásunk
6. Budapest mint világváros

IV. HAZAI TÁJAKON

A hazai tájak legfontosabb természeti és gazdasági jellemzői.
A tájak életében összekapcsolódó természeti-társadalmi, környezeti kölcsönhatások.
A legfontosabb topográfiai fogalmak, tartalmi jellemzők, hozzájuk kapcsolódó tartalmi jellemzők.
A környezetet károsító folyamatok, azok forrásai, megelőzésük, megszüntetésük lehetséges módjai.

1. Legnagyobb tájunk, az Alföld.

2. Élet az Alföldön I–II
3. Síkvidék változatos iparral, élénk kereskedelemmel – a Kisalföld.
4. A Nyugat - magyarországi-peremvidéken – az Alpokalján.
5. A Dunántúli-dombság szelíd lankáin.
6. A Dunántúli-középhegység..
7. A középhegység megújuló gazdasága.
8. Az Északi-középhegység.
9. A nehézipar szülőföldjének mai gondjai.

V. A MAGYAR GAZDASÁG

A magyar gazdaság fő folyamatai, jellemzői, az EU és a szomszédos országok gazdaságával való összefüggéseik.

A nemzetgazdaság fő ágainak bemutatása, a gazdasági élet szerkezeti és térbeli átalakulásának bizonyítására.

A természeti és a társadalmi tényezők szerepe az ágazatok és a térségek gazdasági életében. Tájékozódás a tematikus térképeken.

A topográfiai fogalmak fő tartalmi jegyeinek ismerete.

A gazdasági tevékenységekkel összefüggő környezeti problémákat ismerete.

1. Átalakult mezőgazdaságunk és
2. Az élelmiszergazdaság fejlődésének lehetőségei.
3. A gazdaság kulcsa: az energiagazdaság.
4. Húzóágazatok: a gépipar és a vegyipar.
5. A szolgáltatás felértékelődése – közlekedés és szállítás.
6. A gazdasági szolgáltatások.
7. A turizmus – a pihenés szolgáltatásban.
8. Nagyrégiók hazánkban.

Biológia-Egészségtan 7-8. évfolyam

I. A forró éghajlati övezet élővilága

- A trópusi esőerdők, a trópusi lombhullató erdők, a szavannák és a sivatagok földrajzi helyének, éghajlatának, talajának ismerete.
- A hazai és a forróövi erdők és füves területek hasonlóságainak és különbségeinek a megállapítására.
- A forró övezet életközösségeihez tartozó jellemző fajok nevének, küllemének, életmódjának és egyedfejlődésének ismeret.
- Táplálkozási láncok összeállítása a megismert fajokból.
- A megismert élőlénycsoportok közös jellemzőinek ismeret, a közös tulajdonságok alapján a fajokat rendszerezése.
- Az élőlényeknek a környezethez való alkalmazkodásának felismerése, a környezet – szervezet – életmód összefüggéseinek felismerése.
- Az elsivatagosodás veszélyeinek felismerése..
- Az esőerdők és füves területek pusztulásának okait és következményei.

1. Trópusi esőerdők.
2. Amazónia varázslatos állatvilága.
3. A kivilágosodó erdők.
4. Fűtenger a trópusokon.
5. Állatsereglet a szavannán.
6. A szárazság hazájában.

II. A mérsékelt éghajlati övezet élővilága

A keménylombú erdők, a bükkösök, a tölgyesek, a tajga és a préri földrajzi helyének, éghajlatának, talajviszonyainak ismerete.

Az erdők szintjei, és a különböző erdők hasonlóságai, különbségeinek okai.

A megismert élőlények közös tulajdonságaik alapján történő rendszerezés.

Az élőlények alkalmazkodásának szükségességének megértése, a környezet – szervezet – életmód összefüggései.

Táplálkozási láncok összeállítása a megismert élőlényekből;

A mérsékelt éghajlati övezet életközösségeinek a bioszférában betöltött szerepe, területi csökkenésük, pusztulásuk okai, következményei.

1. Kék egű mediterrán.
2. Lombhullató erdőségek.
3. A bükkerdők állatai.
4. A végeláthatatlan préri.
5. Az északi fenyvesek.
6. Állatok a tajgán.

8. osztály

Az emberi test szerveződése

Szerveződési szintek: sejtek, szövetek, szervek, szervrendszerek, szervezet. Az ember sejtjeinek közös jellemzői. A hámszövetek, kötő- és támasztószövetek, az izomszövetek felépítése és jellemzői.

Az emberi bőr

A bőr felépítése, függelékei. A bőr szerkezetének és funkciójának összefüggései. A bőr sérülései, változása az életkorral, bőrápolás. Környezetkímélő tisztálkodási és tisztítószerek ismerete. Elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén.

A mozgás

A csontváz tájékaik és fontosabb csontjai. A csontok felépítése, kapcsolódása és funkciói. Az izmok részeinek felsorolása. A rendszeres mozgás szerepe a szervezet egészséges működésében, a mozgásszegény életmód következményei. Elsősegélynyújtás mozgássérülések esetén.

A táplálkozás

A táplálkozás szerveinek elhelyezkedése. A táplálkozás funkciója a szervezet fenntartásában. A legfontosabb tápanyagok. A vitaminok jellemzése, Szent-Györgyi Albert és a C vitamin.

Táplálékpiramis. Az előbél részvétele a táplálék feldolgozásában. A középbél, a máj és a hasnyálmirigy részvétele az emésztésben és a felszívódásban. Az utóbél működése. A táplálkozás higiénéje és az egészséges táplálkozás. Az elhízás okai és következményei, a mindennapi testmozgás jelentősége a testsúly megtartásában.

A légzés

A légzés szerveinek elhelyezkedése. A légcserre. A légzés funkciója a szervezet fenntartásában. A légutak, a tüdő szerkezete és működése, a hangadás. A légcserre és a gázcsere. A légzőszervekre ható környezeti ártalmak, a dohányzás káros hatásai. Szűrővizsgálatok. Néhány légzőszervi betegségtünetek.

A keringés

A keringés szerepe a szervezet fenntartásában. A keringési rendszer részei, funkciója. A vér összetétele és a részek funkciója, vércsoportok. A szív- és érrendszeri betegségek megelőzése. A pulzus és vérnyomás értékei. Védekezés a kórokozók ellen. Vérzések fajtái és kötéstípusok.

A kiválasztás

A belső környezet jellemzői. A kiválasztó működés jelentősége a szervezet fenntartásában. A kiválasztás szervei és ezek működése. A folyadékbevitel hasznossága.

Belső környezet állandóságának biztosítása

A szabályozó működés jelentősége a szervezet fenntartásában. A látás és a hallás szerveinek főbb jellemzői és működése; az íz és a szag érzékelése, a bőrérzékelés.

Az idegrendszer tagolódása, működésének főbb jellemzői. Az idegrendszer akaratlagos és akaratától független működése. Az emberi idegrendszer működésének sajátosságai, a magatartás. A lelki egészség. Az idegrendszer működését befolyásoló élvezeti- és kábítószeres káros hatása, szenvedélybetegségek. A hormonrendszer főbb jellemzői. Néhány belső elválasztású mirigy és hormonja, valamint ezek hatása. Elsősegélynyújtás az érzékszervek sérülése esetén (szem, orr, fül)

A szaporodás

Elsődleges és másodlagos nemi jellegek. A férfiak ivarszervei és ezek működése. A nők ivarszervei és ezek működése, az ivari ciklus. Az ember nemi élete, a fogamzásgátlás módjai, következményei. A sürgősségi védekezés. A terhesség kialakulása és eseményei, a szülés. Az ivarszervek higiénéje, a nemi úton terjedő betegségek megelőzése.

Az ember egyedfejlődése

A születés utáni egyedfejlődési szakaszok legjellemzőbb testi és pszichológiai megnyilvánulásainak összehasonlítása, különös tekintettel az ember életkora és viselkedése összefüggésre. Tudatos családtervezés. Viselkedési normák és szabályok szerepe a társadalmi együttélésben.

Ének-zene 5-8. évfolyam

5.évfolyam

Népzene: 13 magyar népdal éneklése (régí és új stílusú).

Zeneirodalom: gregorián-,históriás- ,kuruc-,1848-49-es szabadságharc dalai, ókori görög dallamok, reneszánsz, barokk, orgona, Bach, Vivaldi, Händel.

G kulcs, zenei abc: C'-C''

Hangközök: t1, t4, t5,t8

Tizenhatod.

Zenei írás-olvasás.

Legyen képes a népzenei és honismereti tudás egységesítésére.

Ismerje fel a népi hangszereket a hangzásukról, képről.

Egyszerű dallam, ritmus rögtönzése.

Tudjon felsorolni népzene kutatókat, tudja megkülönböztetni a régi és új stílusú népdalokat.

6.évfolyam

10 népdal ,7 műdal éneklése, más népek dalai, népszokások dalai.

Zenei abc- a-F”.

G kulcs, F kulcs.

Zeneirodalom: Bécsi klasszika-Haydn, Mozart, Beethoven, kuruc- 1848-49-es szabadságharc dalai, históriás énekek: Tinódi Lantos Sebestyén, Bakfark Bálint, klasszikus műfajok-formák.

Dinamikai jelek: pp, p, mf, f, ff.

Vonósnégyes, szimfónia.

Triola, 3/8, 6/8.

Módosítójelek: kereszt, bé, feloldójel –jelölése, használata.

Crescendo- decrescendo, piano, forte, mezzoforte, pianissimo, fortissimo.

Zenei írás-olvasás.

Ismerje fel a tanult hangszereket hangzás és alak szerint.

Korabeli szavak, kifejezések jelentése.

7.évfolyam

10 népdal, 11 romantikus műdal éneklése.

Zenetörténet: Romantika.

Műfajok: népies műdal, verbunkos, rapszódia, programzene, a romantikus dal, nemzeti opera, hangszeres karakterdarab.

Zenei írás-olvasás.

Tudja megnevezni a magyar és egyetemes zenekultúra egyéniségeit, kiknek életútját, kedvelt műfajait és jellemző műveit ismerteti: Erkel, Liszt, Schubert, Schumann, Mendelssohn, Brahms, Chopin, Dvořak, Smetana, Csajkovszkij, Muszorgszkij, Verdi, Wagner.

Ismerje fel zenehallgatás során az egyes zeneműveket (szerző, cím, műfaj, zenei apparátus).

Romantikus nagy zenekar.

8.évfolyam

10 népdal, 5 műdal a XX.századból.

Kodály-Bartók életútja, fontosabb művei.

A XX. század zenéje: impresszionizmus, neoklasszicizmus, folklorizmus, elektronikus zene, dzsessz, könnyűzene.

Weiner, Kurtág, Petrovics, Szokolay, Durkó, Kocsár, Orbán, Balassa, Pongrácz, Debussy, Ravel,

Stravinszky, Honegger, Prokofjev, Hacsaturján, Britten, Penderecki, Gershwin, Beatles, Presley, Webber, Szőrényi megismerése az idő függvényében.

Zenei írás-olvasás.

Tudja énekelni a magyar és más népek népdalait, műdalait tisztán intonálva, átélt, kifejező előadásmódban egyénileg és csoportosan egyaránt.

Tudjon dallamot idézni egy-egy kórusműből.

Ismerje a hangszereket hangszínükről, megszólaltatási módjukról és alakjukról.

Különböztesse meg a zenekarokat.

Ismerje az egyes korok történelmi háttérét.

Ismerje a korok jellemzőit, műfajait és képviselőit.

Legyen képes kapcsolatot találni a zene és a társművészetek között.

Éljen az igényes önművelés folyamatosságának lehetőségeivel: járjon hangversenyekre.

A felső tagozatban tanult zenetörténeti korok alapján tegyen szert bizonyos fajta stílusismeretre,

a zenetörténeti korok zenei megkülönböztetésére, felismerésére zenehallgatás során.

Tudja énekelni a Himnuszt és a Szózatot egyénileg, de legalább csoportosan.

Váljék nyitottá és befogadóvá a komolyzene szépségei iránt is, legyen önálló véleménye az adott zenéről.

Dráma és színház 8. évfolyam 2023-ban

Vizuális kultúra 5-8. évfolyam

5. évfolyam

- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata aképzalkotásban.
- A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára sajátjelzésrendszerek kialakítása.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

6. évfolyam

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képzalkotásban.
- Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
- A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.

- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.
- Fontosabb szimbolikus és kultúrális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

7. évfolyam

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgóképek, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

8. évfolyam

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgóképek, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.
- A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.

- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról

Technika és tervezés 5-7. évfolyam

5. osztály

- Az ember átalakítja a környezetét
- Anyagok és alkalmazásuk
- Települések kialakítása és fejlesztése
- Megmunkálás eszközei
- Közlekedési ismeretek

6. osztály

- Az ember átalakítja a környezetét
- Épített tér átalakítása
- Kommunikáció és technika
- Technikai rendszerek
- Közlekedési ismeretek

7. osztály

- Anyagi javak előállítás
- Korszerű rendszerek
- Lakókörnyezetünk rendszerei
- Élet a településeken
- Közlekedési ismeretek

8. osztály

- Anyag és energia
- Közművek
- Kommunikációs rendszerek
- Közlekedési ismeretek

Testnevelés 5-8. évfolyam

5. évfolyam

Atlétika

- ismerje a futó-, ugróiskola alapvető gyakorlatait (galoppszökdelés, oldalazó szökdelés, futás sarok- és térdemeléssel, indiánszökdelés, futó-ugrószökdelés)

- ismerje és tudja szabályosan végrehajtani a térdelőrajtot; tudatosuljon, hogy a három vezényszó elhangzásakor milyen mozdulatokat kell végrehajtani (Rajthoz! Vigyázz! Rajt!)
- ismerje a rövid távfutás szakaszait és jelentőségét;
- tudja mozgósítani erejét a középtávfutások eredményes végrehajtásához (400m, 800m)
- tudja végrehajtani a távolugrást guggoló technikával ugrósávból ugrólábról elrugaszkodva, majd páros lábra, guggolásba érkezve, gyakorolja be a távolugráshoz szükséges roham kialakítását;
- sajátítsa el a váltófutást kétkezes váltás technikáját alkalmazva, váltózónában és segédjel segítségével;

Teljesítendő szintek:

60m-es síkfutás: fiúknál 11,1mp; lányoknál 11,7mp

400m-es síkfutás fiúknál 1:40mp; lányoknál 1:50mp

Távolugrás: fiúknál 280cm, lányoknál 250cm

Kislabdahajítás: fiúknál 12 m, lányoknál 10 m

Fittségi próbák ismerete

Kosárlabda

- ismerje a kosárlabda játék alapvető szabályait;
- megindulás- megállás belépéssel két ütemben, sarkazás;
- kétkezes mellső, felső átadások;
- fektetett dobás egy leütésből;
- szlalom labdavezetés helyes technikával

Torna

- tudjon önállóan 6-8 reggeli tornára alkalmas gimnasztikai gyakorlatot végrehajtani;
- gurulóátfordulás előre guggolásból guggolásba, terpeszállásból guggolásba, terpeszállásból terpeszállásba; gurulóátfordulás hátra guggolásból guggolásba;
- mérlegállás 3 mp-ig;
- tarkóállás 3mp-ig
- kézen átfordulás oldalra (cigánykerék)
- fellendülés kézenállásba bordásfalnál
- tudjon a tanult elemekből összefüggő talajgyakorlatot összeállítani;

6. osztály

Atlétika

- ismerje a futó-és ugróiskola alapvető gyakorlatait (galoppszökdelés, oldalazó szökdelés, futás sarok-és térdemeléssel, indiánszökdelés, futó-ugró szökdelés)
- ismerje és tudja szabályosan végrehajtani a térdelőrajtot; tudatosuljon, hogy a három vezényszó elhangzásakor milyen mozdulatokat kell végrehajtani (Rajthoz! Vigyázz! Rajt!)
- ismerje a rövid távfutás szakaszait és jelentőségét;

- tudja mozgósítani erejét a középtávfutások eredményes végrehajtásához (400m, 800m)
- tudja végrehajtani a távolugrást guggoló technikával ugrósávból ugrólábról elrugaskodva, majd páros lábra, guggolásba érkezve, gyakorolja be a távolugráshoz szükséges roham kialakítását;
- sajátítsa el a váltófutást kétkezes váltás technikáját alkalmazva, váltózónában és segédjel segítségével;
- ismerje a futó-és ugróiskola alapvető gyakorlatait (galoppszökdelés, oldalazó szökdelés, futás sarok-és térdemeléssel, indiánszökdelés, futó-ugró szökdelés)

Teljesítendő szintek:

60m-es síkfutás: fiúknál 10,7mp; lányoknál 11,2mp

400m-es síkfutás fiúknál 1:35mp; lányoknál 1:45mp

Távolugrás: fiúknál 290cm, lányoknál 260cm

Kislabdahajítás: fiúknál 15 m, lányoknál 13 m

Fittségi próbák ismerete

Kosárlabda

- ismerje a kosárlabda játék alapvető szabályait;
- megindulás- megállás belépéssel két ütemben, sarkazás;
- átadások mozgás közben (kétkezes mellső, felső, pattintott átadás);
- folyamatos labdavezetés helyes technikával (magas, mély, szlalom labdavezetés)
- fektetett dobás végrehajtása labdavezetésből;

Torna

- tudjon önállóan 6-8 reggeli tornára alkalmas gimnasztikai gyakorlatot végrehajtani;
- gurulóátfordulás előre guggolásból guggolásba, terpeszállásból guggolásba, terpeszállásból terpeszállásba; gurulóátfordulás hátra guggolásból guggolásba;
- repülő gurulóátfordulás;
- mérlegállás 3 mp-ig;
- tarkóállás 3mp-ig
- kézen átfordulás oldalra (cigánykerék)
- fellendülés kézenállásba bordásfalnál
- zsugorfejenállás ill. fejenállás bordásfalnál;
- tudjon a tanult elemekből összefüggő talajgyakorlatot összeállítani;

7. osztály

Atlétika

- ismerje a futó-és ugróiskola alapvető gyakorlatait (galoppszökdelés, oldalazó szökdelés, futás sarok-és térdemeléssel, indiánszökdelés, futó-ugró szökdelés)
- ismerje és tudja szabályosan végrehajtani a térdelőrajtot; tudatosuljon, hogy a három vezényszó elhangzásakor milyen mozdulatokat kell végrehajtani (Rajthoz! Vigyázz! Rajt!)
- ismerje a rövid távfutás szakaszait és jelentőségét;

- tudja mozgósítani erejét a középtávfutások eredményes végrehajtásához (400m, 800m)
- tudja végrehajtani a távolugrást guggoló technikával ugrósávból ugrólábról elrugaszkodva, majd páros lábra, guggolásba érkezve, gyakorolja be a távolugráshoz szükséges roham kialakítását;
- sajátítsa el a váltófutást kétkezes váltás technikáját alkalmazva, váltózónában és segédjel segítségével;

Teljesítendő szintek:

60m-es síkfutás: fiúknál 10,5mp; lányoknál 11,0mp

800m-es síkfutás fiúknál 3:50mp; lányoknál 4:05mp

Távolugrás: fiúknál 300cm, lányoknál 270cm

Kislabdahajítás: fiúknál 18 m, lányoknál 16 m

Fittségi próbák ismerete

Kosárlabda

- ismerje a kosárlabda játék alapvető szabályait;
- megindulás- megállás belépéssel két ütemben, sarkazás;
- ismerje a védőmunka alapvető technikája;
- átadások mozgás közben (kétkezes mellső, felső, pattintott átadás);
- folyamatos labdavezetés helyes technikával (magas, mély, szlalom labdavezetés)
- kapott labdával fektetett dobás végrehajtása leütés nélkül;

Torna

- tudjon önállóan 10 reggeli tornára alkalmas gimnasztikai gyakorlatot végrehajtani;
- gurulóátfordulás előre guggolásból guggolásba, terpeszállásból guggolásba, terpeszállásból terpeszállásba; gurulóátfordulás hátra guggolásból guggolásba;
- repülő gurulóátfordulás;
- mérlegállás 3 mp-ig;
- tarkóállás 3mp-ig
- kézen átfordulás oldalra (cigánykerék)
- fejenállás;
- kézenállás;
- tudjon a tanult elemekből összefüggő talajgyakorlatot összeállítani;

8. osztály

Atlétika

- ismerje a futó-és ugróiskola alapvető gyakorlatait (galoppszökdelés, oldalazó szökdelés, futás sarok-és térdemeléssel, indiánszökdelés, futó-ugró szökdelés)
- ismerje a vágtafutás és a tartós futás technikájának alapvető eltéréseit;
- ismerje és tudja szabályosan végrehajtani a térdelőrajtot; tudatosuljon, hogy a három vezényszó elhangzásakor milyen mozdulatokat kell végrehajtani (Rajthoz! Vigyázz! Rajt!)
- ismerje a rövid távfutás szakaszait és jelentőségét;

- tudja mozgósítani erejét a középtávfutások eredményes végrehajtásához (400m, 800m)
- tudja végrehajtani a távolugrást guggoló technikával ugrósávból ugrólábról elrugaskodva, majd páros lábra, guggolásba érkezve, gyakorolja be a távolugráshoz szükséges roham kialakítását;
- sajátítsa el a váltófutást kétkezes váltás technikáját alkalmazva, váltózónában és segédjel segítségével;

Teljesítendő szintek:

60m-es síkfutás: fiúknál 10,2mp; lányoknál 10,8mp

800m-es síkfutás fiúknál 3:40mp; lányoknál 3:55mp

Távolugrás: fiúknál 310cm, lányoknál 280cm

Kislabdahajítás: fiúknál 21 m, lányoknál 19 m

Fittségi próbák ismerete

Kosárlabda

- ismerje a kosárlabda játék alapvető szabályait;
- megindulás- megállás belépéssel két ütemben, sarkazás;
- ismerje a védőmunka alapvető technikáját;
- átadások mozgás közben (kétkezes mellső, felső, pattintott átadás);
- folyamatos labdavezetés helyes technikával (magas, mély, szlalom labdavezetés)
- oldalról érkező labdával fektetett dobás egy labdaleütéssel;

Torna

- tudjon önállóan 10 reggeli tornára alkalmas gimnasztikai gyakorlatot végrehajtani;
- -gurulóátfordulás előre guggolásból guggolásba, terpeszállásból guggolásba, terpeszállásból terpeszállásba; gurulóátfordulás hátra guggolásból guggolásba;
- repülő gurulóátfordulás;
- mérlegállás 3 mp-ig;
- tarkóállás 3mp-ig
- kézen átfordulás oldalra (cigánykerék)
- fejenállás;
- kézenállás;
- tudjon a tanult elemekből összefüggő talajgyakorlatot összeállítani;

Önismeret/drámajáték (2022)

Sporterkölcstan 7-8. évfolyam

7. évfolyam

Sport és erkölcs viszonya

Hogyan jöhetett létre a sportoló ember? Mi a szerepe a testmozgásnak és a sportnak a különféle kultúrákban? Hogyan jelenik meg a sportban a társadalmi normák jellemformáló

ereje? Milyen viszonyban van egymással a sport és az erkölcsi nevelés? Milyen hatással vannak az erények a sportoló ember moralitására? Hogyan hat a sportoló erkölcsisége a többiekre? Mitől válhat valaki a sportban egyéniséggé?

Helyszín és helyzet

Hogyan segíthetik a szülők a gyermek sportolás iránti igényét? Mit tehet a gyermek, ha a szülők ellenzik a sporttevékenységet? Az otthontól milyen távolságra érdemes sportolni járni? Hogyan segíti, támogatja az egyesület a sportfelszerelést, edzésmunkát? Milyen az ideális egyesületi élet? Milyen az adott helyzet? Milyen lehetőségei vannak a sportéletben a különféle nemzetiségi kisebbségeknek? Kiknek okoz örömet, ha jó az eredményeket ér el a fiatal sportoló?

Erkölcsi beállítódás a sportágválasztásban

Mikor érdemes elkezdni a sportolást? Honnan tudhatja valaki, hogy mihez van tehetsége? Vajon már a születéskor eldől a sikeresség, vagy a lelkiismeretes munka szerepe a meghatározó? Mitől függ, hogy ki melyik sportágat választja? Mikor váltson valaki sportágat vagy meddig tartson ki a megkezdett mellett? Milyen hatással vannak egymásra a barátok, családtagok a sportágválasztásban? Mi minden befolyásolja a sportéletben a tetteket és a döntéseket? Hogyan lehet valaki önmagával szemben etikus? Miért van jelentősége ennek?

Ösztönző erők a sportéletben

Mikor és milyen hatásra fejlődik a fiatal sportoló? Kik és hogyan befolyásolhatják a sportteljesítményt? Milyen körülmények hatnak a sporttevékenységre ösztönzőleg? Milyen szerepük van az ösztönöknek a sportéletben, és hogyan hatnak a viselkedésre? Lehet-e befolyásolni a sporttevékenységet kísérő érzelmeket? Milyen elvárások, vágyak és célkitűzések segítenek vagy akadályozhatják a sportolói élet döntéshozatalait? Hogyan alakítják a jellemet a körülmények és a sporttársak?

Érték és értékrend

Miért érdemes sportolni? Miért tartják egymást fontosnak a sporttársak? Milyen értékek vannak a sportban, amelyek általában mindenki számára fontosak? Mitől válik a sportoló önmaga számára értékessé? Hogyan dönthető el, hogy mikor mi az értékes cselekedet, és mitől kell elhatárolódnunk? Figyelmeztet-e a lelkiismeret saját tévhitekre és az előítéletekre? Miért kell a döntésekért felelősséget vállalni? Miért és kiért felelős a sportember? Mennyiben befolyásolja a döntéseket mások értékrendje vagy a divatos magatartási irányzatok? Mi dönti el, hogy mi a fontos és mi kevésbé az az értékek közül?

Okosság és mértékletesség

Min múlik, hogy mikor hogyan dönt sportolás közben az ember? Mitől függ, hogy okos valaki? Mitől válik valaki önzővé, vagy agresszívvá sportolás közben? Mennyire lehet elfogadni, hogy egy sportolónak kötött az étrendje, a szabadideje, vagy hogy a teljesítményfokozó szerek és a dopping használata tiltott dolog? Miért képes egy sportember áldozatot hozni másokért, akár önmaga hátrányára is? Hol van a határ a gyávaság vagy vakmerőség között? Mit jelent a sportban a bátorság?

Magánéleti és sportolói közösségeim

Miben különbözik a magánélet a sportolói közösségi életemtől? Honnan tudhatja egy fiatal sportoló, hogy a siker érdekében mely szituációkban, milyen módon és mennyire tudja magát elfogadtatni? A közösségi normák hogyan hatnak a karrierre e téren? Milyen okai vannak a sportolás területén a személyiség hangulatváltásainak: miért lázad, mikor alkalmazkodik? Hogyan irányíthatja valaki a „sorsát” a sportolói előmenetel érdekében? Van-e a sportolónak szabad akarata? Vajon vezéregyéniségnek születni kell, vagy azzá fejlesztheti magát a sportember?

Erőt adó közösség

Mit jelent egy sportolónak, hogy a sporttársadalom tagja lehet? Választott sporttevékenységben milyen szervezetek, közösségek segítik a sportmunkát, és melyik miért? Mit adnak a sportszervezetek, hogy sikeres sportolói legyenek, és hogyan viszonyozható a törődés? Mitől érezheti magát jól vagy rosszul egy közösségben a sportoló? Miért fontos ismerni a választott sportág történetét és az egyesület tradícióit? Kire hallgasson egy utánpótlás korú sportoló, ha tanácsra van szüksége: hogyan legyen jó, és mitől válik értéké mások szemében? Mikor kell nekem alkalmazkodnia, és mikor várja el, hogy mások alkalmazkodjanak hozzá?

Korlátozó közösség

Lehet-e egy csoporton belül másképp viselkedni, mint ahogy a többség akarja? Milyen következményei lehetnek a közösség különféle tagjai számára? Miben különbözik egy egyéni sportban való ellenvélemény-nyilvánítás, vagy egy csapatsporton belüli többiekkel való szembeszállás? Mitől válhat a csoportja számára erkölcselenné valaki, vagy ők hogyan válhatnak vállalhatatlanná egy tag számára? Miként válhat valaki gyenge jelleművé, hogyan reagálhat erre a viselkedésére a sportolói közösség?

Kiválasztás és megfelelés

Mit jelent, hogy lojális valaki a klubjához és a nemzetéhez? Hogyan készülhet fel szellemileg a sportoló egy nagyobb hazai vagy világversenyre? Kitől és mitől függ, hogyan tud megfelelni a magas szintű sportversenyek elvárásainak? Hogyan erősítheti a jellemét, hogy a fokozott mértékű sportági igénybevételnek is meg tudjon felelni? Mitől válhat valaki kiválasztottá, a többiek közül kimagasló sportolóvá? Milyen erények segíthetik a felkészülésben? Kell-e segíteni a társak felkészülését? Hogyan tud a presztizsküzdelemben önmaga számára morális érték maradni? Hogyan kerülhetőek el az erkölcsi buktatók a versengésben?

Kötődések és együttműködések

Milyen szakemberek segítik a sportolói munkát sikerre? Hogyan alakítható ki az edző és sportoló közötti kölcsönös tisztelet? Mit tehet egy sportember, ha az edző nem értékeli az edzőmunkáját? Milyen szerepet játszik a bírói ítélet a versenyeken? Hogyan segítheti vagy akadályozhatja magát egy sportoló eredményessége érdekében a bíróval szemben? Hogyan segítheti vagy akadályozhatja a családi háttér a sporttevékenységet? Megváltozhat-e a jellem a sportolói tevékenység során, amely szembeállíthat vagy jobbra tehet egy sportolót a családja szemében? Fontos-e a sportkarrierben a hitelesség? Mit jelent példaképként élni, hogy kell ebben az esetben viselkedni

Jóllét és jólét

Mit jelent és miért hangzik el gyakran a sportéletben: Ép testben, ép lélek? Mikor esik jól a fáradtság és mikor válhat valaki túledzetté? Mitől függ a teljesítőképesség határa? Mikor és miért szeretne néha valaki más lenni? Mivel lehet a legnagyobb örömet, illetve bánatot okozni egy sportolónak önmaga részéről, vagy a sporttársak által? Miről lehet könnyen lemondani az életem javai és lehetőségei közül? Mi az, amihez mindenképp érdemes ragaszkodni? Milyen célkitűzései lehetnek egy sportolónak? Mitől függ, hogy mit tehet, és mit tesz meg ezért? Mit lehet pénzért megkapni és mit nem? A sportkarrier pénzen megvásárolható?

Egészség és egész-ség

Mit kell tenni azért, hogy egészséges maradjon a sportember? Miért és mennyiben felelős az edzőmunka és versenyzés alatt az egészségéért? Hogyan segítheti az otthoni környezet a sportteljesítmény eredményességét? Miért szenved csorbát az egész-ség érzete, ha megbomlik a test-lélek-szellem egysége? Mikor, minek a hatására kerülhet sor erre? Mennyiben járul hozzá az egészségérzetemhez a sikeres sportélet? Mit tehet egy sportoló saját érdekében, hogy a kudarcélményt jobban elviselje? Hogyan erősítheti magában, hogy sportolás közben „fejben is mindig ott legyen”? Az utánpótlás korosztály részére miért káros fokozottabban a teljesítményfokozó szerek használata? Mit jelenthet ebben a korban, hogy felelős a sportban őt követőkért és az utódaiért? Mitől válik teljessé a sportoló ember?

Az egész-ség hiánya és a parasport örömei

Hogyan válik teljessé a mozgásukban korlátozott sportolók élete a sport által? Hogyan kezdhet sportolni egy fogyatékossgal születő gyermek? Milyen lehetőségei vannak, és kik segítik őket a teljes értékű sportélethez? Miben segíti a siker a mindennapi életet a sporton keresztül? Hogyan dolgozza fel a kudarcélményt, mi segítheti ebben? Miként dolgozható fel egy ép sportoló számára, ha betegség vagy baleset hatására mozgásában korlátozottá válik? Mi teszi képessé arra a lesérült testű és lelkű sportembert, hogy folytassa a sportolást, és újra versenyezni akarjon? Miért nem szeretik a parasportolók, ha szánakoznak ép sportembertársaik rajtuk? Az egész-ség hiányával küzdő parasportolók optimizmusa miből táplálkozik?

Boldogulás és kiteljesedés a sportban

Mikor érezheti sikeresnek, értelmesnek az élete alakulását a sportoló? Milyen szerepe lehet ebben a sportnak, a pénznek és az emberi kapcsolatoknak? Hogy választanak foglalkozást maguknak a sportolók, ha befejezik a sportpályafutásukat? Mivel lehet enyhíteni a feszültséget, ha valami nem úgy sikerül, ahogy elképzelte? Vajon mindent érdemes kipróbálni az életben, vagy van olyasmi, amit egyszer sem? Amit mások tesznek, sokan kipróbálnak, azt helyes megtenni? Mit lehet és mit nem szabad tenni a boldogulásért? Vajon a sok pénz helyettesítheti-e a sportteljesítménnyel elért örömezt, ha közben a csapatsportban kispadra szorul a sportoló?

Esélyegyenlőség

Mit jelent a fair play egy sportoló számára? Miben mérhető a becsületes sportoló értéke? Lehet-e a versenysportban az egymás ellen küzdő felek között barátság? A nemzeti identitástudat hogyan segíti a különféle etnikumokhoz tartozó sportolók közötti teljesítmény egyenrangú kezelést? Mit jelent a sportolók számára a pozitív és negatív előítélet? Vajon az

erények hogyan segíthetik, vagy a rosszul értelmezett értékítéletek hogyan károsíthatják a sportolók közötti viszonyokat?

8. évfolyam

Nemi érés és a jellem fejlődése

Hogyan alakul a serdülőkori testi fejlődéssel járó lelki és szellemi változás a sporttevékenység során? Hogyan viszonyulnak egymáshoz a sportéletben az eltérő fejlettségű fiatal sportolók? Mit jelent az, ha valaki akcelerált? Előny vagy hátrány, ha valaki fejlettebb vagy gyengébb testalkatú, mint a többiek és származhat-e ebből valakinek erkölcsi hátránya? Mit eredményez a sportban, ha a nemi érettség nem egyenes arányban nő a testi és szellemi fejlettséggel? Vajon ez a folyamat szabályozható? Mit lehet tenni, ha a növekedés hatására csökken a teljesítmény?

Nemiség a sportban

Miért változik meg a különmemű sportolók magatartása egymás iránt kamaszkorban? Hogyan kezelhető a szégyenlősség? Lehet-e barátság különböző nemű sportolók között? Honnan tudhatom, hogy nem romlik-e el a sporttársi kapcsolat, ha többet akar valaki a másiktól, mint ahogy a sportolói illem tartja? Mit szabad és mit nem szabad tenni a sportkarrier során abban az esetben, ha a vonzódás erősebb a saját nemű sporttárs iránt?

Együtt az életben, külön a sportban

Milyen forrásai és megnyilvánulási formái lehetnek a szeretetnek, szerelemnek sportolói életben? Hogyan kezelendő a párkapcsolat, ha a társ is sportol: segítő szándék, irigység? Hogyan tudják segíteni egymást a sportpályafutás során, akik szeretik egymást? Hogy viselkedjen a sportoló, ha a társa nem szeretné, hogy edzésre menjen? Lehet-e külön választani a sportolói én-t, a magánéleti én-től? Milyen feszültséget okozhat, ha egyformán aktívan sportoló személyek között alakul ki társas kapcsolat? Hogyan hat a sportolói munkára a szakítás vagy csalódás? Milyen hatással van a sporttevékenységre a boldog párkapcsolat?

Szexualitás és a sportolói erkölcs

Mit jelent a kacérkodás? Milyen előnyei vagy hátrányai lehetnek a szexuálisan vonzó külsőnek a sportéletben? Hogyan viselkedjen az a sportember, akinek sikerei vannak a másik nemnél, de van már párja? Milyen forrásai és formái lehetnek a konfliktusoknak egy párkapcsolatban, ha a sportéletben mindenki mindenről tud, vagy tudni vél? Hogyan kezelhető a vonzódás, ha már nem kölcsönös? Lehet-e egy szakítás után megtartani a baráti viszonyt? Szakítás után mi történik a közös titkokkal? Mit okozhat fiúként/lányként egy nem kívánt terhesség, és hogyan kerülhető el?

Visszaélés a nemiséggel

Mit okoz az erkölcsi megítélésben, ha valaki a sportolói karrier érdekében különféle szexuális szolgáltatásokra mutat hajlandóságot? Mit jelent az önértékelés kifejezés? Mit jelentenek a prostitúció, a pedofília, a pornográfia és a szexuális bántalmazás szavak? Kihez fordulhat egy fiatal sportoló segítségért, ha egy idősebb szakember az illendőség határait átlépi vele szemben? Miért válik néha a sportoló zsarolhatóvá? Hogyan kerülhető el, hogy ilyen esemény áldozataivá váljon valaki, és ne menjen a sportkarrier rovására? Hol lehet segítséget kérni ilyen jellegű fenyegetettség esetén? Mi a teendő, ha egy sporttársat fenyeget ilyen veszély?

Jelenlét az országos-, európai-, világversenyeken

Mit jelent egy sportoló számára, hogy saját országa színeit képviselheti külföldi versenyeken? Fontos-e, hogy milyen nemzetiségű az edzője és a sporttársai? Mitől függ, hogy szeretne-e valaki légiósként máshol sportolni? Miért kell ismerni és tudni elénekelni a magyar Himnuszt? Mit jelent a sportolói fejlődésre nézve, hogy rangos versenyeken mérheti össze tudását a többi sportolóval? Lehet-e az erkölcsiséget ezekre a versenyekre külön trenírozni? Felelős-e a sportoló a tetteiért, ahogy képviseli egyesületét, hazáját a nyilvánosság előtt? Vagy ez emberileg csak rá tartozik?

Bizalom és hit

Milyen hatással van a sportlóra a megelőlegezett bizalom? Hogyan erősíthető egy etnikai kisebbséghez tartozó sportoló önmagába vetett hite, ha idegen országban képviseli hazáját? Hogyan képviseli hazáját, nemzetét az egészséges identitással rendelkező sportoló külföldön? Miért téveszt meg sokakat a nacionalizmus szó jelentése? Az egészséges nemzettudat hogyan segíti eredményességében a külföldön teljesítő sportembert? Mikor hasznos, és mikor válhat károsná az önbizalom?

Sportkultúra és nemzetközi környezet

Miben hasonlítanak egymásra Európa különböző országainak sportolói, és mi mindenben különböznek tőlünk? Van-e egyetemleges sportkultúra? Milyen általános érvényű erkölcsi elvárások ismertek az Európai közösség országainak sportolói számára? Van-e eltérés a mi szokásaink és az Európán kívül élő sportolók szokásai között? Ha igen, ez miben nyilvánul meg az ázsiai, amerikai stb. sportéletben? Vajon a nemzetközi sportdiplomácia beleszólhat-e egy ország megítélésébe?

Nemzetközivé váló sporttársadalmak

Miért akarnak egyes sportemberek nálunk vagy máshol edzeni, mint ahol megszülettek? Milyen pozitív és negatív hatásai lehetnek a légiósoknak a sportolói közösségek életére? Mi az oka annak, hogy sokan elkíváncokznak saját hazájukból, és más országban akarnak sportolni? Be kell-e engedni egy gazdagabb országnak a saját területére a világ szegényebb térségeiből érkező sportembereket? Milyen előnyei származhatnak a külföldiek befogadásából egy országnak, és milyen problémák forrása lehet ez az egyesületek számára? Honnan erednek a más néphez vagy más kultúrához tartozó sportemberekkel szembeni pozitív és negatív sztereotípiák és előítéletek? Szükséges-e szabályozni az országok közötti sportolói átigazolásokat?

Szerződésekben rögzített és íratlan szabályok

Milyen hatással van a sporttevékenységre a sportszerződés? Lehet-e kényszeríteni valakit a sportszerződés aláírására? Kire számíthat a szerződés aláírása alkalmával érdekei képviselőre a sportoló? Mi történhet vele, ha nem írja alá, vagy megszegi a szerződésben foglaltakat? Tudja-e minden utánpótlás korú sportoló, hogy az amatőr szerződésben engedélyezett időtartamnál (1 év) hosszabb időszakot nem írathatnak alá vele? Milyen előnyei és milyen veszélyei lehetnek a feltétlen engedelmességnek? Szembeszállhat-e valaki a sportközösség íratlan szabályaival, vagy az Etikai kódexben foglaltakkal? Hogyan segíthet a sportemberi lelkiismeret a jó és a rossz, a bűn és az erény közötti választásban?

A sportági közösségek és a sporttársadalmi együttélés normái

Hogyan alakulnak ki a sportetikai szabályok? Jogos-e, ha megbüntetik azt az egyesületet, amelyik vét a sportági etikai szabályzat ellen? A büntetés milyen formái fogadhatók el? Milyen módon lehet jóvátenni, ha valaki vétett a sportolói illem vagy íratlan

szabályok/szokásjog közösségi normái ellen? Milyen esetekben fogadható el a kivételezés, vagy egyáltalán helytálló-e, ha egyes sportágak kivételes helyzetbe kerülnek a többiekkel szemben? Hogyan lehet a vesztegetést, a korrupciót, „bundázást” megelőzni? Lehet-e „hálapénz”-zel egyes sportolókat a többiekkel szemben előnyhöz juttatni? Hogyan lehet ez ellen fellépni, vagy ha kiderül, kell-e ezt büntetni? Mi a hatékonyabb, a büntetés vagy a megelőzés?

Új technikák, új szabályok

Hogyan hasznosítható a sportéletben az internet? Vajon az, ami felkerül a világhálóra, honnan tudható, hogy mennyire tekinthető hiteles forrásnak? Mi az, amit szabadon feltölthet magáról vagy közösségének életéről a sportoló és mi az, amit nem? Büntethető-e egy sportoló vagy sportszakember bizonyos egyesületi vagy nemzeti titkok közzétételéért vagy azokkal való visszaéléseért? Mi az, amit szabadon letölthetünk az internetről, és mi az, amit nem? Honnan lehet tudni, hogy mit véd a szerzői jog és mit nem? Vannak-e a mobiltelefon használatának közösségi szabályai? A sportruházat különféle fejlesztéseit szükséges-e szabályozni? A videóbíró bevezetése egyes sportversenyeken hasznos vagy káros? Hogyan változtathat meg egy sportágat egy új technikai elem bevezetése?

A hit szerepe és jelentősége a sportban

Milyen mértékben befolyásolja a sportolót edzőmunkája és versenyei során a szülői házból hozott vallási meggyőződés? Hogyan jelenik meg vallási közösségének értékrendje a sportoló munkájában? Segíti vagy hátráltatja vallásának gyakorlása a sporttevékenység közben? Van-e helye a sportban a vallási meggyőzések ütköztetésének? A sportszakemberek munkája során jelenthet-e előnyt vagy hátrány, ha valaki vallásának hagyományait betartja?

A vallásgyakorlás és a sport

Hogyan hathat a sportteljesítményre, ha a sportoló időközben válik valamely egyház vagy vallási közösség tagjává? Milyen mértékben várhat el toleranciát a sporttársaktól egy vallásgyakorló sportoló? Milyen hatása lehet a hitnek vagy az imának a sportban? A vallási szimbólumok, talizmánok használata milyen vélt vagy valós erővel bírhatnak használójuk számára? Befolyásolhatják-e a sporteredményt a vallási megkötések, étkezési szokások? Milyen mértékű kompromisszumra van szükség a sportolni vágyó férfi/nő számára, hogy vallásgyakorlása közben a sportteljesítménye se szenvedjen csorbát? Hogyan jelenik ez meg a sportruházatban olyan nemzeteknél, ahol a nőknek pl. burkát kell viselniük?

A világvallások erkölcsi üzenete és a sport

Milyen párhuzam fedezhető fel a sport íratlan szabályai és a nagy világvallások jó és a rossz értelmezései között? Mikor válik külön a sportban a jó és rossz megítélése a helyes és helytelen magatartás értelmezésétől? Milyen értékeket jelenthet a sportoló számára a négy sarkalatos erényen felül a keresztény vallás három fő erénye?

A sportolói világlátás, világkép, világnézet

Szükséges-e a sportolók számára önálló világkép kialakítása? Hogyan és milyen hatásokra alakul ki a sportoló világlátása? Képesé válhat-e bárki a sportolói elhivatottságra? Hogyan alakítja a világképet a rendszeres sportolás és az élsport? Mikor lehet és egyáltalán lehet-e a sportba a különféle értékrendű világnézeteket bevinni? Miért fontos az olimpiai eszme tudatosítása minden sportoló számára?

Jövőkép

Miért van szüksége minden sportolónak célokra, célkitűzésre? Mitől függ, hogy valóra válik-e a sportoló álma? Mi történik a sportolóval, ha elképzelése, vágyai, nem teljesülnek, álmai szertefoszlanak? Hogyan építhető fel, és milyen értékeken alapszik a sportoló ember önbizalma és hite, hogy amit tesz, az jó környezete és a maga számára? Milyen egyetemes értékrend kialakulásához nyújt segítséget a munkájában elismert, jövőképpel rendelkező sportember? Minden sportolónak vannak álmai?

Olimpiaismeret 5-6. osztály

- Tudja az ókori olimpiai játékok történelmi eredetét, lefolyását, programját, versenyszámainak.
- Ismerje a modernkori olimpiai mozgalom kialakulását, fejlődéstörténetét.
- Ismerje az olimpiai szimbólumok keletkezését.
- A szimbólumok jelentőségét, jelentésük ismeretét.
- Tudja időrendben elhelyezni a nyári és téli olimpiákat.
- Ismerjen híres külföldi és magyar olimpiai bajnokokat.
- Tudja a NOB és a MOB jelentését. Röviden tudjon mondani feladatukról pár mondatot.

Sportegészségtan-sportetika (2022-2023)

Tanulásmódszertan 5-6. évfolyam

5. évfolyam

- A tanulás fogalma és fajtái.
- A tanuláshoz való viszony.
- A tanulás belső feltételei.
- A tanulás külső feltételei.
- Reális énkép kialakítása.
- Egyéni képességekhez igazodó tanulási szokásrendszer kiépítése
- Ismert munkaformák gyakorlása.
- Új munkaformák megismerése.
- A különböző munkaformák megismerésével és alkalmazásával az együttműködés gyakorlása.
- Tanulási idő.
- A tanulás helye.
- A tanulandó tantárgyak sorrendje.
- Napirend készítése.
- A tanulás mint a tudáshoz vezető út lépéseinek megismerése, alkalmazása.

6. évfolyam

- A tanulás és a motiváció kapcsolata.
- A motiváció szintjei.
- Tanulási motiváció.
- A tanulási motivációk egyéni megismerése, értelmezése, tanulási folyamatba történő beépítése.
- Figyelem.

- Emlékezet.
- Bevésés.
- Megőrzés.
- Felidézés.
- A memória.
- A kreativitás.
- Gondolkodás.
- A tanulási képességek játékos és tudatos fejlesztése.
- Tanulási módszerbörze.
- Gyakorlattípusok a tanulási stratégiák fejlesztéséhez.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanulási stratégia megismertetése és alkalmazása.
- Légzéstechnikai és artikulációs gyakorlatok.
- Helyesejtési gyakorlatok.
- Szókincsfejlesztő gyakorlatok.
- A beszédlégzés és a helyesejtés szabályainak alkalmazása.

A tanuló képes önállóan, életkorának megfelelően egyéni tervezéssel tanulni, önellenőrzést végezni. A tanulási folyamat során képes a számára legmegfelelőbb tanulási stratégiát, a leghatékonyabb tanulási módszereket alkalmazni. Gondolatatait világosan, egyértelműen fogalmazza meg, ismeri és alkalmazza a kommunikációs szabályokat. Együttműködő. Írásképe rendezett.